

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu vadības un kontroles departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas attiecināmo un neattiecināmo izmaksu noteikšanai 2007.-2013.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Ieviešanas vadības nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītāja vietā - Eiropas Savienības fondu uzraudzības departamenta direktore D.Rancāne	Variants: 6	Datums: 10.01.2015.	Lappuses: 1 no 31

Nr.10.1

VADLĪNIJAS ATTIECINĀMO UN NEATTIECINĀMO IZMAKSU NOTEIKŠANAI 2007.-2013.GADA PLĀNOŠANAS PERIODĀ

Satura rādītājs

I Vadlīniju mērķis	3
II Projekta attiecināmo un neattiecināmo izmaksu veidi.....	3
3. Tiešās attiecināmās izmaksas	3
4. Netiešās attiecināmās izmaksas.....	3
5. Netiešās neattiecināmās izmaksas un neattiecināmās izmaksas.....	4
III Attiecināmās un neattiecināmās izmaksas	5
7. Atlīdzības izmaksas.....	5
8. Darba vietas aprīkojuma izmaksas	9
9. Projekta iesnieguma un pamatojošās dokumentācijas sagatavošanas izmaksas	9
10. Amortizācijas un uzturēšanas izmaksas	10
11. Neparedzētie izdevumi	10
12. Līzings izmaksas	11
13. Nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksas	11
14. Lietotu iekārtu un aprīkojuma iegādes izmaksas	12
15. Transportlīdzekļu iegādes izmaksas.....	12
16. Finanšu audita izmaksas.....	12
17. Apdrošināšanas izmaksas.....	12
18. Būvobjekta sagatavošanas, labiekārtošanas un citas izmaksas	13
19. Pievienotās vērtības nodoklis.....	13
20. Informatīvo un publicitātes pasākumu izmaksas.....	14
21. Ieguldījumi natūrā	14
IV Attiecināmās un neattiecināmās izmaksas tehniskās palīdzības projektos	15
22. Atlīdzības attiecināmās izmaksas.....	15
23. Komandējuma attiecināmās izmaksas.....	16
24. Projektu iesniegumu vērtēšanas ekspertu piesaistes attiecināmās izmaksas, t.sk. izdevumi par projektu iesniegumu vērtēšanas komisijas darbības nodrošināšanu.....	16
25. Finanšu audita/revīzijas attiecināmās izmaksas	16
26. Juridisko un iepirkumu pakalpojumu attiecināmās izmaksas	16
27. Maksājuma pieprasījumu (turpmāk - MP) pārbaūžu un pārbaūžu projekta īstenošanas vietā (turpmāk - PPĪV) attiecināmās izmaksas	17
28. Uzraudzības komitejas (turpmāk - UK) un apakškomitejas (turpmāk - AK) darbības nodrošināšanas attiecināmās izmaksas.....	17
29. Mācību, semināru, konferenču organizēšanas un dalības attiecināmās izmaksas.....	17
30. Informatīvo un publicitātes pasākumu, komunikācijas plānošanas un īstenošanas attiecināmās izmaksas	18
31. ES fondu izvērtēšanas nodrošināšanas attiecināmās izmaksas	19
32. Informācijas sistēmas izveidošanas, ieviešanas, attīstīšanas un sasaistes nodrošināšanas attiecināmās izmaksas	19
33. Attiecināmās administratīvās izmaksas.....	19
34. Neattiecināmās izmaksas.....	21
35. 2014.- 2020.gada plānošanas perioda izmaksas.....	21
V Horizontāli jautājumi.....	22
PIELIKUMS	26
Normatīvie akti:	26
Normatīvo aktu normas par izmaksu attiecināmību un neattiecināmību:	27

I Vadlīniju mērķis

1.1. Vadlīniju mērķis ir skaidrot attiecināmo un neattiecināmo izmaksu veidus un attiecināmības pamatprincipus, kas var tikt iekļauti Eiropas Savienības struktūrfondu (ERAF, ESF) un Kohēzijas fonda (turpmāk – ES fondi) 2007.-2013.gada plānošanas perioda projektos, kā arī nodrošināt vienotu pieeju, plānojot attiecināmo un neattiecināmo izmaksu pozīcijas Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumos par attiecīgo aktivitāšu īstenošanu. Katras ES fondu aktivitātes attiecināmās un neattiecināmās izmaksas nosaka attiecīgā atbildīgā iestāde.

1.2. Vadlīnijas izstrādātas, pamatojoties uz pielikumā minētajiem normatīvajiem aktiem, un papildinātas, balstoties uz iepriekšējo pieredzi, auditu rezultātiem un ieteikumiem, kā arī labas finanšu vadības principiem¹.

II Projekta attiecināmo un neattiecināmo izmaksu veidi

2. 2007.-2013.gada plānošanas perioda ES fonda līdzfinansētajos projektos pastāv šādi izmaksu veidi:

- tiešās attiecināmās izmaksas;
- netiešās attiecināmās izmaksas;
- netiešās neattiecināmās izmaksas un citas neattiecināmās izmaksas² (nav attiecināmas līdzfinansēšanai no ES fondu līdzekļiem).

3. Tiešās attiecināmās izmaksas

3.1. Tiešās attiecināmās izmaksas ir projekta īstenošanas izmaksas, kas tieši saistītas ar projekta mērķa sasniegšanu. Tiešās attiecināmās izmaksas projekta iesniegumā plāno, pamatojoties uz MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu definētajām projekta tiešajām attiecināmajām izmaksām.

4. Netiešās attiecināmās izmaksas

4.1. Netiešās attiecināmās izmaksas ir projekta vadības un administrēšanas izmaksas, kas paredzētas projekta administratīvās darbības nodrošināšanai. Tās paredz MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu.

4.2. Netiešās attiecināmās izmaksas var plānot:

- pamatojoties uz netiešo izmaksu nemainīgo likmi. Netiešo izmaksu nemainīgo likmi var piemērot tikai Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) līdzfinansētajiem projektiem saskaņā ar MK noteikumiem Nr.419³ un vadošās iestādes metodiku par netiešo izmaksu nemainīgās likmes plānošanu un piemērošanu;
- kā reālās jeb faktiskās izmaksas ne vairāk kā 5% apjomā no projekta attiecināmajām tiešajām izmaksām, ja to paredz MK noteikumi par aktivitātes īstenošanu. Izņēmums ir projekta vadības personāla izmaksas, ja tās radušās uz darba līguma pamata (skat. šo vadlīniju 7.4.punktu), kā arī īpaši pamatoti gadījumi saskaņā ar vadošās iestādes izstrādātās metodikas⁴ par netiešo izmaksu nemainīgās likmes plānošanu un

¹ Vadlīnijās noteiktie izdevumu attiecināmības principi piemērojami tiktāl, cik to pieļauj Ministru kabineta noteikumi par aktivitātes īstenošanu un atbilst darbības programmā/ darbības programmas papildinājumā noteiktajām atbalstāmajām darbībām.

² Šo vadlīniju kontekstā „neattiecināmās izmaksas” nav tas pats, kas „neatbilstoši veikti izdevumi” vadlīniju „Vadlīnijas ziņošanai par ES fondu ieviešanā konstatētajām neatbilstībām un neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu 2007.-2013.gada plānošanas periodā” izpratnē.

³ Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumi Nr.419 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu”.

⁴ Vadošās iestādes izstrādātā metodika „Metodika par netiešo izmaksu nemainīgās likmes plānošanu un piemērošanu” <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1099>

piemērošanu 3.1.4. un 3.1.5. punktiem. To izmaksu daļu, kas pārsniedz 5% apjomu, plāno kā netiešās neattiecināmās izmaksas (skat. šo vadlīniju 5.punktu).

4.3. viena projekta ietvaros netiešās izmaksas var plānot gan kā netiešās attiecināmās izmaksas, gan kā netiešās neattiecināmās izmaksas, ja to paredz MK noteikumi par aktivitātes īstenošanu.

4.4. Plānojot netiešajām attiecināmajām izmaksām (faktiskajām netiešajām attiecināmajām izmaksām) procentuālo apmēru, atbildīgā un/vai sadarbības iestāde izvērtē noteiktajai ESF vai ERAF (2.DP) aktivitātei nosakāmo maksimālo netiešo izmaksu procentuālo apmēru, ņemot vērā aktivitātes ietvaros finansēto projektu paredzamo administrēšanas intensitāti un darbietilpību. Netiešo attiecināmo izmaksu apmērs jānosaka iespējami optimāls un pamatots, kas var būt mazāks par maksimālo 5% likmi, lai tiktu nodrošināta izmaksu efektivitāte, kā arī lai iespējami lielāka daļa pieejamā ES fondu finansējuma tiktu ieguldīta tiešajās projekta aktivitātēs, kuru finansēšana ir ES fondu piešķiruma pamatmērķis.

4.5. MK noteikumos par attiecīgās aktivitātes īstenošanu, kā arī līgumā/vienošanās⁵ par projekta īstenošanu uzskaita netiešās izmaksas, kas var tikt plānotas līdz aktivitātei maksimāli noteiktajam procentuālajam apmēram vai netiešo izmaksu nemainīgās likmes apmērā (1.DP) un uz kuru atmaksu var pretendēt finansējuma saņēmējs.

4.6. Projekta iesniedzējs plāno izmaksas ES fonda projekta iesniegumā, norādot, kādas netiešās izmaksas un kādā apmērā tiks segtas, vai, piemērojot netiešo izmaksu nemainīgo likmi, norāda tikai procentuālo likmi un kopējo netiešo izmaksu summu, atbilstoši vadošās iestādes metodikai par netiešo izmaksu nemainīgās likmes plānošanu un piemērošanu.

4.7. Laikposmu, kurā projekta izmaksas, tai skaitā netiešās izmaksas, var uzskatīt par attiecināmām, norāda MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu un līgumā/vienošanās par projekta īstenošanu.

4.8. ERAF un KF projektos publicitātes un vizuālās identitātes nodrošināšanas izmaksas un neparedzētos izdevumus plāno kā netiešās attiecināmās izmaksas vai kā atsevišķu izmaksu pozīciju. ESF projektos publicitātes un vizuālās identitātes nodrošināšanas izmaksas plāno kā tiešās attiecināmās izmaksas un neparedzētos izdevumus plāno kā atsevišķu izmaksu pozīciju.

5. Netiešās neattiecināmās izmaksas un neattiecināmās izmaksas

5.1. Netiešās neattiecināmās izmaksas ir projekta administratīvās darbības nodrošināšanas izmaksas, kas nav attiecināmas līdzfinansēšanai no ES fondu līdzekļiem. Tās var paredzēt MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu. Pamatojoties uz Ministru kabineta 2009.gada 26.maija protokollēmumu Nr.33, ES fondu projektu finansēšanai paredzēto valsts budžeta finansējumu nevar plānot un izmantot neattiecināmo izmaksu segšanai projektiem, kam nav piešķirts valsts budžeta finansējums no 74.resora "Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" 80.00.00 programmas "Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai", izņemot Labklājības ministrijas pārziņā esošajā darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” 1.2.2.1.2.aktivitātes „Mūžizglītības pasākumi nodarbinātām personām”, 1.3.1.1.3.aktivitātes „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība”, 1.3.1.1.5.aktivitātes „Atbalsts bezdarba riskam pakļauto personu apmācībai”, 1.3.1.4.aktivitātes „Kapacitātes stiprināšana darba tirgus institūcijām” un 1.3.1.5.aktivitātes „Vietējo nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānu ieviešanas atbalsts” projektu ietvaros var paredzēt neattiecināmo valsts budžeta finansējumu⁶.

⁵ T.i., šī informācija var būt ietverta līguma/ vienošanās pielikumos pievienotajos dokumentos.

⁶ Ministru kabineta 2010.gada 1.jūnija protokollēmuma Nr. 28 39§ 6.punkts

5.2. Ja MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu ir atrunāta šāda iespēja, tad projekta administratīvās darbības izmaksas, kas ir iekļautas kā netiešās neattiecināmās izmaksas, 5% apmērā no projekta tiešajām attiecināmajām izmaksām rēķina no piešķirto, nevis faktisko attiecināmo izdevumu summas. Tādējādi ietaupījumu un neatbilstoši veiktu izdevumu gadījumā projekta administrēšanas izmaksas, kas noteiktas kā neattiecināmās izmaksas, var nesamazināt.

5.3. Neattiecināmās izmaksas ir visas izmaksas, kas nav attiecināmas līdzfinansēšanai no ES fondu līdzekļiem.

III Attiecināmās un neattiecināmās izmaksas

6. Šajā nodaļā paskaidroti vairāku izmaksu veidu attiecināmības nosacījumi, kas neizslēdz iespēju MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu paredzēt citas attiecināmās izmaksas saskaņā ar ES un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām. Minētie attiecināmo izmaksu nosacījumi neattiecas uz ES fondu tehniskās palīdzības (TP) aktivitātēm.

7. Atlīdzības izmaksas

7.1. Apmaksai no ES fondu līdzekļiem var būt attiecināmi tikai tādi ar darba ņēmēju atlīdzību saistīti izdevumi, kas tieši izriet no ārējo normatīvo aktu prasībām, ietverot obligātu pienākumu darba devējam un nepārprotamas tiesības darba ņēmējiem. Papildus, ja ārējie normatīvie akti šādu iespēju paredz (pretstatā atlīdzības veidiem, kas vispār nav paredzēti ārējos normatīvajos aktos), un, ja tiek ievēroti vienlīdzības un proporcionalitātes principi, attiecināmi var būt tādi izdevumi, kurus darba devējs pēc savas iniciatīvas ir paredzējis papildus obligātajiem ārējos normatīvajos aktos noteiktajiem pienākumiem, kas skaidri noteikti darba līgumā, koplīgumā vai iekšējos normatīvajos aktos, t.sk., iekšējos darba kārtības noteikumos vai arī atsevišķu iestādes rīkojumu.

7.2. Projekta īstenošanā iesaistītā personāla atlīdzības izmaksas ir attiecināmas par laika periodu, kas ir strādāts projekta īstenošanā. Projektā var paredzēt līdzekļus atvaļinājuma samaksai proporcionāli nostrādātajam laikam konkrētajā projektā. Ja projekta īstenošanā ir nodarbināti zinātnieki vai pedagogi un tie veic savam amatam atbilstošas aktivitātes projekta ietvaros, tiem saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteikto ir tiesības uz 8 nedēļu apmaksātu atvaļinājumu, ko no projekta līdzekļiem attiecina proporcionāli nostrādātajam laikam projektā.

7.3. Atlīdzības izmaksām ir jābūt pamatotām, noteiktām atbilstoši ekonomiskuma un efektivitātes principam, atbilstošām projekta iesniedzēja iestādē esošajā atlīdzības sistēmā noteiktajam par līdzvērtīga darba veikšanu vai atbilstošām vidējai darba samaksai pēc Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes datiem par līdzvērtīgu darbu attiecīgajā nozarē, t.sk. jāievēro MK noteikumos par aktivitāšu īstenošanu noteiktie ierobežojumi atlīdzības izmaksām, ja tādi ir noteikti.

7.4. Attiecināmas ir šādas atlīdzības izmaksas:

7.4.1. darba tiesisko vai civildienesta attiecību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktās izmaksas, tai skaitā darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no apliekamajām attiecināmajām izmaksām, ja par darbu projektā ir noslēgts darba līgums, papildvienošanās pie darba līguma, izdots rīkojums par ierēdņa iecelšanu amatā vai rīkojums par darba procentuālu sadalījumu starp pamatdarbu un darbu pie konkrētā projekta. Ir attiecināmas visas tās atlīdzības izmaksas (mēnešalga, piemaksas, prēmijas, pabalsti, naudas balvas, kompensācijas, t.sk. mācību maksas kompensācijas un apdrošināšana), kas ir noteiktas Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā, kā arī obligāto veselības pārbaužu un redzes korekcijas līdzekļu kompensācijas izmaksas. Arī samaksa par virsstundām,

pamatojoties uz esošajām darba tiesiskajām vai civildienesta attiecībām, ir attiecināmas.

Jāņem vērā, ka uz terminētu darba līgumu jeb darba līgumu, kas noslēgts uz noteiktu laiku, attiecas Darba likums un citi darba tiesisko attiecību regulējošie normatīvie akti, tāpat kā uz darba līgumu, kas noslēgts uz nenoteiktu laiku. Atlīdzību projektā plāno, ņemot vērā projekta perioda ilgumu, uz kuru plānots/nepieciešams piesaistīt personālu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 1.jūnija protokollēmuma Nr.28 39.§ 6.punktu Eiropas Savienības fonda projekta vadības personāla atlīdzības izmaksas, kas radušās uz darba līguma pamata, visā projekta īstenošanas laikā netiek plānotas kā projekta attiecināmās izmaksas un līdz 2010.gada 30.jūnijam tiek noteiktas kā neattiecināmās izmaksas, izņemot Labklājības ministrijas pārziņā esošajā darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” 1.2.2.1.2.aktivitātē „Mūzizglītības pasākumi nodarbinātām personām”, 1.3.1.1.3.aktivitātē „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība”, 1.3.1.1.5.aktivitātē „Atbalsts bezdarba riskam pakļauto personu apmācībai”, 1.3.1.4.aktivitātē „Kapacitātes stiprināšana darba tirgus institūcijām” un 1.3.1.5.aktivitātē „Vietējo nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānu ieviešanas atbalsts”. Šis nosacījums neattiecas uz tiem noteikumiem par aktivitātes īstenošanu, kuros ir noteikta netiešo izmaksu nemainīgās likmes piemērošana. Minētās neattiecināmās projekta vadības personāla atlīdzības izmaksas sedz no 74.resora „Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” programmas 80.00.00 „Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai” līdz 2010.gada 30.jūnijam, izņemot gadījumu, kad noteikumus par aktivitātes īstenošanu ir noteikts citādi. Sākot ar 2010.gada 1.jūliju ES fonda projekta vadības personāla izmaksas ir attiecināmas, ja tās radušās uz uzņēmuma līguma pamata un noteiktas kā attiecināmas MK noteikumus par aktivitātes īstenošanu. Šis nosacījums neattiecas uz projekta vadības izmaksām, kas tiek plānotas saskaņā ar netiešo izmaksu nemainīgo likmi. Šī norma attiecas uz īstenojamiem projektiem un tām aktivitātēm, kurās administratīvie izdevumi ir noteikti kā attiecināmi un, lai izvairītos no neatbilstošu izdevumu veikšanas darba līgumu gadījumā, tiek noteikts slēgt uzņēmuma līgumus.

7.4.2. uzņēmuma (pakalpojuma) līguma apmaksa par konkrēta terminēta uzdevuma veikšanu/darba rezultāta sasniegšanu (projekta vadība, grāmatvedība, būvuzraudzība u.c.). Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts ar fizisku personu kā izpildītāju, un tā nav reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā pašnodarbināta persona, vai arī, ja uzņēmuma līgums ir noslēgts ar ES fonda finansējuma saņēmēja darba ņēmēju (reģistrētu Valsts ieņēmumu dienestā), attiecināmas ir arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no apliekamajām attiecināmajām izmaksām, ja to paredz MK noteikumi par aktivitāšu īstenošanu. Gadījumos, kad tiek slēgti uzņēmuma līgumi par projekta vadību, grāmatvedību vai tml. pakalpojumu sniegšanu, tehniskajā specifikācijā un līgumā jau sākotnēji jānorāda, no kādiem līdzekļiem tiks segti pakalpojuma sniegšanai nepieciešamie sakaru pakalpojumi, komandējuma izdevumi utt., lai preventīvi izvairītos no neatbilstoši veikto izdevumu rašanās.

Uzņēmuma (pakalpojuma) līgumus slēdz, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības, t.sk.publisko iepirkumu jomā. Jāņem vērā tas, ka Publisko iepirkumu likums ierobežo tādu pretendentu piedalīšanos, kas ir bijuši iesaistīti iepirkuma dokumentācijas sagatavošanā vai bijuši uzvarētāji attiecīgā projekta iepriekšējā posmā (piemēram, ar šo personu bijis noslēgts līgums par priekšizpēti un datu savākšanu koncepcijas izstrādei, bet tagad šī persona pretendē iepirkumā par koncepcijas izstrādi), kā arī Publisko iepirkumu likums regulē jautājumus par iepirkuma komisijas saistību ar pretendentu - iepirkuma komisijas loceklis nedrīkst būt pretendenta esošais vai bijušais darbinieks un ja šī saistība ar juridisko personu⁷

⁷ Attiecībā uz gadījumiem, kad pretendents ir valsts iestādes darba ņēmējs skat. vadlīniju 7.7.apakšpunktu.

izbeigusies pēdējo 24 mēnešu laikā. Papildus jāņem vērā, ka projekta ieviešanai jāatbilst drošas finanšu pārvaldības principiem, kas noteikti Finanšu regulā.

7.4.3. Izdevumi par **ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu**, ir attiecināmi saskaņā ar Darba likuma 149.panta pirmo daļu, kas nosaka ikviena darbinieka tiesības uz ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu. Minētā panta piektā daļa nosaka, ka ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu ir aizliegts atlīdzināt naudā. Izņemot gadījumos, kad darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas un darbinieks ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu nav izmantojis. Gadījumos, kad darbinieks pie tā paša darba devēja turpina darba tiesiskās attiecībās, veicot darba pienākumus atrodoties citā amatā, nav piemērojama Darba likuma 149.panta piektā daļa, kas nozīmē, ka darbiniekam šādā gadījumā ir tiesības izmantot arī par iepriekšējā amatā nostrādāto laiku ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma daļu un šajā gadījumā vidējā izpeļņa proporcionāli aprēķināma no tā amata darba samaksas, par kuru darba pienākumu pildīšanas periodu ir piešķirts ikgadējais apmaksātais atvaļinājums.

Vadošā iestāde norāda, ka attiecībā uz ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma naudas izmaksu, ja darbinieks pirms tam ir veicis darba pienākumus saistībā ar ES fondu projektiem, bet pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas ES fondu projektā, turpinājis darba tiesiskās attiecības tajā pašā iestādē citā amatā ir iespējami divi apmaksas varianti:

- 1) *Ja ES fondu projekts turpinās, ikgadējo atvaļinājumu pēc darba līguma izbeigšanas projektā, pie tā paša darba devēja turpinot darbu citā amatā, var apmaksāt no projekta līdzekļiem proporcionāli projektā nostrādātajam laikam;*
- 2) *Ja ES fondu projekts ir noslēdzies, ikgadējo atvaļinājumu pēc darba līguma izbeigšanās projektā, pie tā paša darba devēja turpinot darbu citā amatā, ir jāapmaksā no iestādei atlīdzībai piešķirtajiem budžeta, vai pašas rīcībā esošiem līdzekļiem, proporcionāli aprēķinot vidējo izpeļņu par projektā nostrādāto laiku un par citā amatā nostrādāto laiku.*

7.4.4. **Papildatvaļinājuma izdevumi**, kas rodas atbilstoši Darba likuma 151.panta pirmajā daļā noteiktajos gadījumos, kad darba ņēmējam obligāti ir jāpiešķir papildatvaļinājums, un otrajā daļā noteiktajam, ka darba koplīgumā vai darba līgumā darba devējs pēc savas iniciatīvas var noteikt arī citus gadījumus, kad darbiniekam piešķirams ikgadējais apmaksātais papildatvaļinājums un Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 42.pantam, kas nosaka, ka amatpersonai (darbiniekam; turpmāk – darbinieks) piešķir Darba likumā noteikto obligāti piešķiramo papildatvaļinājumu, papildus tam darbiniekam var piešķirt apmaksātu papildatvaļinājumu līdz 10 darba dienām. Uz minētā likuma pamata izdoto MK noteikumu Nr.565⁸ 103.punkts paredz darbinieku tiesības uz apmaksātu papildatvaļinājumu atbilstoši darbinieka darbības un tās rezultātu novērtējuma rezultātiem, līdz ar to atsevišķos gadījumos darba devējam ir obligāti jāpiešķir papildatvaļinājums, bet citos gadījumos papildatvaļinājuma noteikšanu var regulēt iekšējos normatīvajos aktos vai, piemēram, darba koplīgumā. Daudzas iestādes papildatvaļinājuma noteikšanu regulē darba kārtības noteikumos vai koplīgumā, līdztekus ārējos normatīvajos aktos noteiktajam obligāti piešķiramajam papildatvaļinājumam paredzot arī citus papildatvaļinājuma piešķiršanas gadījumus.

Vadošā iestāde norāda, ka šāda prakse nav pretrunā ar ārējiem normatīvajiem aktiem, jo tie ļauj darba devējam noteikt atsevišķus papildatvaļinājuma piešķiršanas nosacījumus, taču vēršam uzmanību uz to, ka ir jāievēro vienlīdzīgi nosacījumi gan attiecībā uz ES fondu projektā nodarbinātajiem, gan citiem attiecīgās iestādes darbiniekiem, kuru atlīdzība netiek segta no ES fondu līdzekļiem. Proti, nedrīkst, ņemot vērā attiecināmību no ES fondu

⁸ Ministru kabineta 2010.gada 21.jūnija noteikumi Nr. 565 „Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku sociālajām garantijām”

līdzekļiem, ES fondu projektā nodarbinātajiem darbiniekiem, kuru atlīdzība tiek segta no ES fondu līdzekļiem, noteikt labvēlīgākus nosacījumus nekā pārējiem darbiniekiem.

Papildus vēršam uzmanību uz to, ka, piešķirot jebkāda veida atvaļinājumu (t.sk. arī papildatvaļinājumu) darbiniekam, kura atlīdzība ES fondu līdzfinansēta projekta ietvaros tiek segta no ES fondu līdzekļiem, ir jāievēro proporcionalitātes princips. Proti, ES fonda projekta īstenošanā iesaistītā personāla atlīdzības izmaksas ir attiecināmas proporcionāli un tikai par laika periodu, kas ir nostrādāts projekta īstenošanā.

7.4.5. Darba nespējas izdevumi saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu” 36 panta pirmo daļu, nosaka, ka darba devējam ir pienākums apmaksāt darba ņēmēja slimības lapu A no slimības otrās līdz trešajai darba nespējas dienai – ne mazāk kā 75% apmērā, savukārt no ceturtais līdz desmitajai darba nespējas dienai – ne mazāk kā 80% apmērā no darba ņēmēja vidējās izpeļņas.

No šo tiesību normu gramatiskās interpretācijas izriet, ka darba devējam ir obligāts pienākums apmaksāt darba nespējas lapas kā minimums 75% apmērā un kā minimums no slimības otrās dienas. Vārdi „ne mazāk” pieļauj situāciju, ka darba devējs noteic citus (taču šajā gadījumā obligāti labvēlīgākus) nosacījumus slimības lapu apmaksai. Ja labvēlīgāki nosacījumi ir atrunāti, piemēram, darba koplīgumā, darba līgumā vai iekšējos normatīvajos aktos, t.sk., iekšējos darba kārtības noteikumos, atsevišķā iestādes rīkojumā, šādus izdevumus var uzskatīt par attiecināmiem izdevumiem ES fondu projektu ietvaros. Vienlaikus norādām, ka arī attiecībā uz darba nespējas izdevumu apmaksu ir jānodrošina vienlīdzīga attieksme pret visiem attiecīgās iestādes vai organizācijas darbiniekiem – arī tiem, kuri nav nodarbināti ES fondu projektā.

7.5. Atlīdzības neattiecināmās izmaksas ir prēmijas un cita veida materiāla un mantiska stimulēšana, kas nav noteikta ārējos normatīvajos aktos (piemēram, jubilejas pabalsts/prēmija, laulības pabalsts/prēmija, pabalsts/prēmija par darba stāžu vienā darba vietā, pabalsts darbiniekiem, lai iegādātos viņu bērniem – skolniekiem mācību grāmatas, ēdināšana un tml.), veselības, dzīvības un nelaimes gadījumu apdrošināšana, kas nav normatīvajos aktos noteikta kā obligāta, kā arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no apliekamajām neattiecināmajām izmaksām. Šīs izmaksas var plānot, ja tās ir noteiktas MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu.

7.6. Gadījumos, ja ar darba ņēmējiem tiek slēgti terminēti darba līgumi vai uzņēmuma līgumi, darba tiesisko attiecību izbeigšanas gadījumā atlaišanas pabalsta izmaksas nav attiecināmas finansēšanai no ES fondu līdzekļiem. Ja projekta īstenošanas periods pārsniedz Darba likumā noteikto termiņu, uz kādu var slēgt terminētu darba līgumu, un ar darba ņēmēju ir noslēgts darba līgums uz nenoteiktu laiku, atlaišanas pabalsta izmaksas ir attiecināmas par laika periodu, kas ir strādāts projekta īstenošanā.

7.7. Projekta vadības personāla atlīdzības izmaksas, kas radušās uz darba līguma pamata, visā projekta īstenošanas laikā var tikt plānotas kā projekta attiecināmās izmaksas finanšu vadības instrumentu aktivitātēs, ja tiek piemērota administratīvo izmaksu, t.sk., projekta vadības personāla atlīdzības izmaksu aprēķināšanas metodoloģija, kas ir līdzvērtīga Eiropas Investīciju fonda (turpmāk – EIF) metodoloģijai⁹, ko EK atzinusi par atbilstošu Padomes 2006.gada 11.jūlija Regulas (EK) Nr.1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr.1260/1999, 45.pantam un kura tika piemērota EIF administrētās darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” 2.2.1.1.aktivitātes „Ieguldījumu fonds investīcijām garantijās, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos” ietvaros¹⁰, kā arī 2006.gada 8.decembra Regulas (EK) Nr. 1828 kas

⁹ Eiropas Investīciju fonda 2009.gadā izstrādātā izmaksu aprēķināšanas metodoloģija *EIF Standard Cost Rate Methodology*

¹⁰ Ministru kabineta 2010.gada 1.jūnija protokollēmuma Nr.28 39.§ 6.punkts

paredz noteikumus par to, kā īstenot Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1080/2006 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu 8.iedaļā (43.-46.punktos noteiktajam).

7.8. Ekonomikas ministrijai, Finanšu ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai, Kultūras ministrijai, Labklājības ministrijai, Satiksmes ministrijai, Valsts kancelejai, Veselības ministrijai un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrai, Nodarbinātības valsts aģentūrai, Sabiedrības integrācijas fondam, Valsts izglītības attīstības aģentūrai un Valsts reģionālās attīstības aģentūrai līgumos un vienošanās par projekta īstenošanu, skaidri jānosaka nosacījumus par interešu konfliktu un tā novēršanas pasākumiem projekta ietvaros, piemēram, interešu konflikta definīciju, finansējuma saņēmēja pienākumu izvairīties no situācijām, kas rada vai varētu radīt interešu konfliktu. Lai izvairītos no neatbilstoši veikto izdevumu riska gadījumos, kad ES fondu finansējuma saņēmējs plāno noslēgt uzņēmuma līgumu ar esošo vai bijušo darbinieku vai amatpersonu, minētajām institūcijām ir nepieciešams informēt finansējuma saņēmējus par nepieciešamību attiecīgajai iepirkuma procedūrai nodrošināt pietiekamu publicitāti un piedāvājumu iesniegšanas termiņu, neatkarīgu un objektīvu iepirkuma komisijas izveidi.¹¹ Attiecībā uz amatpersonām piemērojams likums „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”.

8. Darba vietas aprīkojuma izmaksas

8.1. Plānojot projektam nepieciešamo finansējumu, potenciālajam projekta iesniedzējam ir jāizvērtē, vai saimnieciski izdevīgāk ir darba vietas aprīkojumu pirkt vai īrēt. Šajā gadījumā jāievēro saimnieciskā izdevīguma princips. ESF gadījumā darba vietas aprīkojuma iegādes izmaksas nav attiecināmas, izņemot aktivitātes, kurās ir paredzēts šķērsfinansējums.

8.2. Darba vietas aprīkojuma (biroja mēbeles un tehnika, datorprogrammas un licences, izņemot telpu nomu) iegādes vai īres izmaksas, tai skaitā aprīkojuma uzturēšanas un remonta izmaksas, attiecināmas ne vairāk kā 2 846 EUR apmērā vienai darba vietai visā projekta īstenošanas laikā. Šīs izmaksas var plānot, ja tās ir noteiktas MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu.

8.3. Ja projekta administrēšanas vai īstenošanas darbi tiek veikti, pamatojoties uz uzņēmuma (pakalpojuma) līgumu, darba vietas aprīkojuma izmaksas nav attiecināmas. Darba vietas aprīkojuma izmaksas var attiecināt tikai tādā gadījumā, ja sākotnējā iepirkuma par projekta administrēšanu dokumentācijā norādīts, ka pasūtītājs nodrošina darba vietas aprīkošanu, līdz ar to iepirkuma kopējā līgumcena ir noteikta zemāka. Šādā gadījumā finansējuma saņēmēja pienākums ir pamatot un pierādīt, ka ir ievērots saimnieciskā izdevīguma princips. Darba vietas aprīkojuma izmaksas var attiecināt gadījumos, kad tas ir paredzēts MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu.

9. Projekta iesnieguma un pamatojošās dokumentācijas sagatavošanas izmaksas

9.1. ESF līdzfinansēta projekta iesnieguma un pamatojošās dokumentācijas sagatavošanas izmaksas/ ERAF un KF līdzfinansēta projekta iesnieguma pamatojošās dokumentācijas izmaksas ir tiešās attiecināmās izmaksas un tās ir attiecināmas tikai tad, ja projekta sagatavošana veikta, pamatojoties uz uzņēmuma (pakalpojuma) līgumu, un izmaksas kā attiecināmas paredzētas MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu.

9.2. Projekta iesnieguma pamatojošās dokumentācijas sagatavošanas izmaksas, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas kopā ir attiecināmas līdz 10% no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām. Atsevišķo izmaksu kategoriju īpatsvaru var noteikt MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu. Pie projekta apstiprināšanas fiksē attiecīgo īpatsvaru,

¹¹ Ministru kabineta 2011.gada 20.decembra protokollēmuma Nr.75 40§ 2.un 3.punkti

savukārt pie maksājuma pieprasījuma ņem vērā absolūtos skaitļus, kas nevar pārsniegt iepriekš fiksēto īpatsvaru pret kopējām attiecināmām izmaksām.

10. Amortizācijas un uzturēšanas izmaksas

10.1. Saskaņā ar EK Regulas Nr.1828/2006 53.pantu attiecināmi ir nolietojamās izdevumi (amortizācija), kas rodas līdzfinansēšanas laikā, tādiem nolietojamiem aktīviem, kurus tieši izmanto projekta īstenošanā un to iegāde nav deklarēta kā atbilstīgi izdevumi.

10.2. Amortizācijas izmaksas kā attiecināmas izmaksas var paredzēt MK noteikumos par ESF, ERAF un KF aktivitāšu īstenošanu.

10.3. Attiecināmajos izdevumos iekļaujамie nekustamā īpašuma, iekārtu nolietojuma vai nemateriālo pamatlīdzekļu (piemēram, datora programmatūras) norakstījumi aprēķināmi par laika periodu, kurā tie izmantoti ES fonda projektā, bet ne agrāk kā no MK noteikumu Nr.419 5.punktā¹² minētā termiņa un ne ilgāk kā līdz dienai, kas noteikta līgumā par ES fonda projekta īstenošanu, līdz kurai projektam tiek sniegts ES fonda atbalsts.

10.4. Nekustamā īpašuma, iekārtu un nemateriālo pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķiniem izmanto lineāro metodi, pamatlīdzekļu vērtību sistemātiski samazinot ar vienmērīgiem atskaitījumiem pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laikā.

10.5. Uzturēšanas izmaksas nav attiecināmas, izņemot gadījumus, kad tās ir paredzētas kā attiecināmas izmaksas Ministru kabineta noteikumos par aktivitātes īstenošanu¹³.

11. Neparedzētie izdevumi

11.1. MK noteikumos par ES fonda aktivitātes īstenošanu var noteikt, ka, plānojot attiecināmās izmaksas, pieskaitāmi neparedzētie izdevumi projekta īstenošanai ne vairāk kā 5% apmērā no kopējo attiecināmo tiešo izmaksu summas. Lielajiem projektiem (šeit un turpmāk termins atbilstoši Regulas (EK) Nr.1083/2006 39.pantam) rezerve var būt līdz 10% no projekta kopējām tiešajām attiecināmajām izmaksām. Atbildīgā iestāde izvērtē katrā ES fondu aktivitātei nepieciešamo procentuālo rezerves apmēru atkarībā no tā, cik apjomīgus un sarežģītus projektus paredzēts īstenot attiecīgajā aktivitātē un nosaka to MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu. Procentuālajam rezerves apmēram neparedzētajiem izdevumiem ir jābūt pamatotam un balstītam uz lietderības un efektivitātes principiem.

11.2. Nosakot iespēju projektā plānot neparedzētos izdevumus, MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu norāda, kādiem izdevumiem var plānot šo rezervi. Rezerves izmaksas var izmantot ar projekta īstenošanu saistīto tiešo izmaksu, nevis netiešo izmaksu segšanai, izņemot netiešo izmaksu nemainīgās likmes piemērošanas gadījumus, ja tādi ir paredzēti MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu.

11.3. Projekta iesniedzējs var ieplānot projekta budžetā neparedzētos izdevumus līdz MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu norādītajam apmēram no kopējām attiecināmajām tiešajām izmaksām. Ja ESF projektā paredz piemērot netiešo izmaksu nemainīgo likmi, plānojot neparedzētos izdevumus, tos pieskaita pie tiešajām izmaksām, nosakot netiešo izmaksu maksimālo apjomu.

11.4. Finansējuma saņēmējs izdevumus, kurus tas vēlas segt no neparedzētajiem izdevumiem plānotajiem līdzekļiem, projekta ietvaros var veikt, ierosinot grozījumus projektā

¹² MK noteikumu Nr.419 5.punkts: „5. Eiropas Savienības fonda projekta ietvaros radušās izmaksas var uzskatīt par attiecināmām, ja tās atbilst kārtībai, kādā īsteno darbības programmas papildinājumā minētās aktivitātes (turpmāk – aktivitātes īstenošanas kārtība), un ir radušās ne agrāk kā 2006.gada 24.oktobrī. Aktivitātes īstenošanas kārtība nosaka Eiropas Savienības fonda projekta iesniegumā sniedzamās ziņas saskaņā ar šo noteikumu 1., 2. un 3.pielikumu. (MK 02.03.2010. noteikumu Nr.218 redakcijā)”

¹³ Attiecībā uz attiecināmību TP projektu ietvaros skat. 33.12. punktu.

vai saskaņojot ar līgumslēdzēju atbilstoši normatīvajos aktos un līgumā par projekta īstenošanu noteiktajai kārtībai.

11.5. Finansējuma saņēmējs veic nepieciešamos maksājumus no līdzekļiem neparedzētajiem izdevumiem atbilstoši līguma grozījumiem vai saskaņojumam ar līgumslēdzēju. Izdevumi ir attiecināmi, ja ir veikti līguma grozījumi, vai tie iepriekš saskaņoti ar līgumslēdzēju MK noteikumos par aktīvātes īstenošanu vai līgumā par projekta īstenošanu noteiktajā kārtībā.

11.6. Šo vadlīniju 11.4 un 11.5. apakšpunkts neattiecas uz lielajiem projektiem.

12. Līzings izmaksas

12.1. Plānojot projektam nepieciešamo finansējumu, potenciālajam projekta iesniedzējam ir jāizvērtē, vai saimnieciski izdevīgāk ir nepieciešamo iekārtu iegādāties vai nomāt (finansu noma- līzings, operatīvā noma). Šādā gadījumā finansējuma saņēmēja pienākums ir pamatot un pierādīt, ka ir ievērots saimnieciskā izdevīguma princips. Izmaksām ir jābūt pamatotām, noteiktām atbilstoši ekonomiskuma un efektivitātes principam. Nomās (finansu noma – līzings, operatīvā noma) maksājumi, ieskaitot apdrošināšanas izmaksas, ir uzskatāmi par attiecināmām izmaksām tikai projekta īstenošanas laikā. Šīs izmaksas var plānot, ja tās ir noteiktas MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu.

12.2. Samaksa par aizdevuma vai līzings izskatīšanu, noformēšanu un rezervēšanu, procentu maksājumi, līgumsods, nokavējuma procenti, maksa par finanšu darījumiem ir uzskatāma par neattiecināmām izmaksām, izņemot gadījumu, kad noteikumos par aktivitātes īstenošanu ir noteikts citādi.

13. Nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksas

13.1. Nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksas nav attiecināmas finansēšanai no ES fondiem, izņemot šo vadlīniju 13.3., 13.4. un 13.5.apakšpunktā minētajos gadījumos.

13.2. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1081/2006 11.panta 2.punkta c) apakšpunktu nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksas no ESF nav attiecināmas.

13.3. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1080/2006 7.panta 1.daļas b) punktu ERAF ietvaros zemes iegādes izmaksas **ir attiecināmas**, ja summa **nepārsniedz 10%** no attiecīgā projekta kopējām attiecināmajām izmaksām.

13.4. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1084/2006 3.panta b) apakšpunktu KF ietvaros izmaksas, kas saistītas ar zemes iegādi **ir attiecināmas**, ja summa **nepārsniedz 10%** no attiecīgās darbības kopējām attiecināmām izmaksām.

13.5. Nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksas¹⁴ kā attiecināmās izmaksas nosaka aktivitātes (ERAF un KF) īstenošanas kārtībā. Atbildīgā iestāde, izstrādājot Ministru kabineta noteikumus par aktivitātes īstenošanu, sākotnējās ietekmes izvērtējumā (anotācijā) norāda pamatojumu šādu izmaksu nepieciešamībai aktivitātes ietvaros.

13.6. Projekta iesniedzējs, plānojot nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksas projekta budžetā, pamato projekta iesniegumā tā iegādes nepieciešamību. Pamatojumam jābalstās arī uz saimnieciskuma principa, proti, ēku jāizvēlas iegādāties vai būvēt atkarībā no tā, kas konkrētajā gadījumā ir saimnieciski izdevīgāk. Lai nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksas uzskatītu par attiecināmām no ERAF un KF, starp pirkumu/būvniecību un attiecīgā projekta mērķiem ir jāpastāv ciešai saiknei.

13.7. Vērtējot projekta iesniegumu, tiek vērtēta projekta iesniedzēja nepieciešamība projekta ietvaros iegādāties nekustamo īpašumu un zemi un šādu izmaksu ekonomiskais pamatojums.

¹⁴ Tai skaitā ar nekustamā īpašuma vai zemes iegādi saistītās izmaksas, ja tās ir nepieciešamas mērķa sasniegšanai

13.8. Īstenojot projektu, finansējuma saņēmējs veic maksājumus, nepārsniedzot projekta iesniegumā norādīto nekustamā īpašuma un zemes iegādes izmaksu apmēru.

14. Lietotu iekārtu un aprīkojuma iegādes izmaksas

14.1. Lietotu iekārtu un aprīkojuma iegādes izmaksas ir attiecināmas līdzfinansēšanai no ES fondiem, ja tas ir noteikts MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu, ņemot vērā šādus nosacījumus:

- attiecīgās iekārtas vai aprīkojuma pārdevējs ir iesniedzis deklarāciju par tās izcelsmi un apliecinājis, ka pēdējo septiņu gadu laikā tā nav bijusi iegādāta, izmantojot ES fonda, cita ārvalstu finanšu instrumenta vai publiskā finansējuma atbalstu;
- iekārtas vai aprīkojuma cena nepārsniedz tās tirgus vērtību un ir mazāka par līdzīgu jaunu iekārtu cenu;
- iekārtai vai aprīkojumam ir attiecīgajai darbībai vajadzīgie tehniskie parametri un tā atbilst tai piemērojamajām normām un standartiem.

15. Transportlīdzekļu iegādes izmaksas

15.1. Transportlīdzekļu iegādes (tai skaitā līzings) izmaksas nav attiecināmas līdzfinansēšanai no ES fondiem, izņemot speciālos transportlīdzekļus (piemēram, neatliekamās medicīniskās palīdzības transportlīdzekļus) un transportlīdzekļus, kas paredzēti profesionālās izglītības programmu īstenošanai Izglītības un zinātnes ministrijas kā atbildīgās iestādes pārziņā esošajās aktivitātēs. MK noteikumos par ES fonda aktivitātes īstenošanu, ja tas ir nepieciešams projektu īstenošanai, var paredzēt, ka projekta īstenošanas laikā attiecināmas ir transportlīdzekļa nomas izmaksas.

16. Finanšu audita izmaksas

16.1. Finanšu audita izmaksas ir attiecināmas finansēšanai tikai no ES fondu TP līdzekļiem, izņemot finanšu instrumentu aktivitātēs, ja tas ir noteikts MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu.

16.2. Prasība par neatkarīgu finanšu auditu nav izvirzāma ES fondu finansējuma saņēmējiem. Atbildīgā iestāde vai sadarbības iestāde pieņem lēmumu par neatkarīgā finanšu audita nepieciešamību ES fondu projektos, izvērtējot ar projekta īstenošanu saistītos riskus un paredzamo pārliecību, ko iestāde gūtu par konkrēto projektu. Ar neatkarīgo finanšu auditu saistītie izdevumi ir finansējami no attiecīgās atbildīgās iestādes vai sadarbības iestādes TP līdzekļiem. Savukārt, ja finansējuma saņēmējs vēlas pārliecināties, ka projekts īstenots atbilstoši Latvijas Republikas un ES normatīvajiem aktiem par pareizu finanšu vadību, ar finanšu audita veikšanu saistītās izmaksas sedz finansējuma saņēmējs no paša līdzekļiem un projektā tās var tikt iekļautas kā neattiecināmās izmaksas. Finanšu audita izmaksas ir attiecināmas attiecībā uz finanšu vadības instrumentiem, saskaņā ar MK noteikumiem par aktivitātes īstenošanu.

16.3. Audita veikšanas izmaksas ietver visus ar auditu saistītos izdevumus saskaņā ar MK noteikumiem par aktivitātes īstenošanu. Audits ir nepieciešams, lai būtu iespējams izvērtēt izmaksu pamatotību un nodrošināt caurspīdīgu programmas pārvaldes procesu. Tāpat audits, programmas īstenošanas procesā, nodrošina iespēju noteikt vadības sistēmas efektivitāti un grāmatvedības uzskaites precizitāti.

17. Apdrošināšanas izmaksas

17.1. Projekta īstenošanas laikā apdrošināšanas (veselības, dzīvības, transportlīdzekļu, īpašuma, iekārtu, civiltiesiskās atbildības u.c.) izmaksas, kuru nepieciešamību nosaka Latvijas Republikas normatīvie akti, ir attiecināmas izmaksas (piemēram, transportbūves apdrošināšana saskaņā ar būvniecības normatīvajiem aktiem būvniecības laikā).

17.2. Projekta īstenošanas rezultātā radīto vērtību pēcuzaudzības periodā apdrošināšanas izmaksas nav attiecināmas. Taču tas neizslēdz iespēju līgumā/vienošanās par projekta īstenošanu noteikt finansējuma saņēmējam pienākumu apdrošināt par ES fondu līdzekļiem iegādāto speciālo transportlīdzekli, īpašumu u.c. uz laiku līdz beidzas pēc uzraudzības periods (piecus gadus pēc noslēguma maksājuma). Šādā gadījumā apdrošināšanas izmaksas tiek segtas no finansējuma saņēmēja paša līdzekļiem.

18. Būvobjekta sagatavošanas, labiekārtošanas un citas izmaksas

18.1. Konkrētas būvobjekta sagatavošanas un labiekārtošanas¹⁵ izmaksas kā attiecināmās izmaksas nosaka aktivitātes (ERAF un KF) īstenošanas kārtībā.

18.2. Ja MK noteikumos par aktivitātes ieviešanu nav paredzētas labiekārtošanas darbu izmaksas, tad, īstenojot projektu pārbūves, atjaunošanas un jaunu ēku būvniecības būvdarbu aktivitātes, tehniskajās specifikācijās var iekļaut labiekārtošanas darbu izmaksas un tās attiecināt tikai tādā apmērā, ciktāl to nosaka būvnormatīvi (tai skaitā pašvaldību saistošie noteikumi un Latvijas nacionālie standarti būvniecības jomā), lai nodrošinātu būves nodošanu ekspluatācijā.

18.3. Attiecināmas ir arī citas izmaksas, kas saistītas ar projekta īstenošanu un ir noteiktas Latvijas Republikas normatīvajos aktos (piemēram, būvju nodošana ekspluatācijā izmaksas).

18.4. Nav attiecināmas tādas ilgtermiņa iekārtu iegādes izmaksas (piemēram, luksoforu), ja tās ir paredzētas izmantot tikai būvniecības/atjaunošanas laikā. Attiecināma var būt tikai šādu iekārtu nomas maksa uz projekta īstenošanas laiku vai tādu pakalpojumu izmaksas, kas iekļautas būvniecības līgumā un ir nesaraucjami saistītas ar būvniecības veikšanu.

18.5. Iepirkuma līgumos būtu jānorāda, kādiem būvniecības procesā sniegtajiem pakalpojumiem saskaņā ar likumdošanā¹⁶ noteikto ir piemērojama vispārīgā PVN maksāšanas kārtība un kādiem – likumu attiecīgajos pantos noteiktā „reversā” (apgrieztā) PVN maksāšanas kārtība. Tādējādi par sniegtajiem būvniecības pakalpojumiem tiktu izrakstīti arī atbilstoši PVN rēķini.

19. Pievienotās vērtības nodoklis

19.1. Atbilstoši ES normatīvajiem aktiem un Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumiem Nr.952¹⁷ pievienotās vērtības nodoklis ir attiecināmās izmaksas (tiešajām un netiešajām attiecināmajām izmaksām), ja tas nav atgūstams atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā.

19.2. Ja finansējuma saņēmējs var nodrošināt izsekojamību PVN priekšnodokļa apmēram, un tas nav atgūstams, to var attiecināt, ja vien to paredz MK noteikumi par attiecīgās aktivitātes īstenošanu.

¹⁵ Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 1.pielikuma 2.tabulas “Inženierbūvju iedalījums grupās” 9.punkta I grupas inženierbūves, piemēram, soliņi, bērnu rotaļu ierīces, sporta aprīkojums, atsevišķās laternas un apgaismes ķermeņi, karogu masti, velosipēdu statīvi, žogi un mūri viena zemes gabala robežās, stacionārie reklāmas un informācijas stendi u.tml

¹⁶ Attiecībā uz izdevumiem, kas veikti līdz 01.01.2013. piemērojams likums „Par pievienotās vērtības nodokli”, attiecībā uz izdevumiem, kas veikti pēc 01.01.2013. piemērojams „Pievienotās vērtības nodokļa likums”, ievērojot likumā noteikto pārejas nosacījumu izpildi.

¹⁷ Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumi Nr. 952 „Kārtība, kādā sniedz un pārbauda informāciju par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu Eiropas Savienības struktūrfondu finansēto projektu ietvaros un pieņem lēmumu par pievienotās vērtības nodokļa iekļaušanu projektu attiecināmajās izmaksās”.

20. Informatīvo un publicitātes pasākumu izmaksas

20.1. Īstenojot ES fonda projektu, finansējuma saņēmējam ir pienākums nodrošināt obligātās informācijas un publicitātes prasības saskaņā ar MK noteikumiem Nr.749¹⁸.

20.2. Lai nodrošinātu ES fondu publicitāti, finansējuma saņēmējam ir obligātas Komisijas Regulas Nr. 1828/2006 (EK) 8. un 9.pantā noteiktās informācijas un publicitātes prasības.

20.3. Informatīvā stenda uzstādīšana projekta īstenošanas laikā ir noteikta kā obligāta projektiem, kuru kopējais publiskais finansējums ir lielāks nekā 500 000 EUR un kuru ietvaros finansēta infrastruktūra vai būvdarbi.

20.4. Pastāvīgas informatīvās plāksnes uzstādīšana 6 mēnešu laikā pēc projekta beigām ir noteikta kā obligāta projektiem, kuru kopējais publiskais finansējums ir lielāks kā 500 000 EUR un kuru ietvaros tiek iegādāti aktīvi, finansēta infrastruktūra vai būvdarbi.

20.5. Regulas (EK) Nr.1828/2006 8.panta 4.punkts nosaka, ka ESF projektos un ERAF projektos, kuros tas ir attiecināms, jāinformē projekta dalībnieki par to, ka viņi piedalās ESF vai ERAF līdzfinansētā projektā. Ņemot vērā 8.panta 4.punkta pēdējo daļu un interpretējot to sistēmiski ar 8.punktu kopumā, šāda prasība pamatā attiecināma uz tādiem projektiem, kuros ESF vai ERAF atbalsts tiek sniegts projekta dalībniekiem (ESF tipa aktivitātes). Ja tiek izsniegti sertifikāti vai kādas citas apliecības, tās noformē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1828/2006 9.panta prasībām, nodrošinot: (a) ES karogu ar atsauci „Eiropas Savienība”;; (b) ES fonda logo; (c) saukli „Ieguldījums tavā nākotnē”. A, b un c pieejami www.esfondi.lv sadaļā „Logo”. Līdzīga pieeja jāpiemēro gadījumā, ja apliecības un sertifikāti netiek izsniegti – dalībnieki ir informēti (piemēram, ar informāciju prezentācijā, plāksni pie sienas u.tml.), ka viņi piedalās ESF vai ERAF līdzfinansētā projektā. Informācijas un publicitātes prasību īstenošanas funkcija attiecas uz finansējuma saņēmēju¹⁹ arī finanšu vadības instrumentu gadījumā²⁰.

20.6. Darbības, kas tiek veiktas papildus obligātajiem informatīvajiem un publicitātes pasākumiem, piemēram, plakātu, drukāto materiālu, audiovizuālo materiālu, reklāmas vai reprezentatīvo materiālu izgatavošana un izplatīšana, informatīvie pasākumi, ir sedzami no projekta attiecināmajām izmaksām, ja to paredz MK noteikumi par aktivitātes īstenošanu.

20.7. MK noteikumu Nr.749 2., 3., 4. un 5.punktā minētās iestādes augstāk minētos informatīvos pasākumus var veikt tām noteikto funkciju īstenošanai un attiecīgos pasākumus finansē no ES TP līdzekļiem.

21. Ieguldījumi natūrā

21.1. Saskaņā ar EK regulas Nr.1828/2006 51.pantu valsts vai privāta finansējuma saņēmēja ieguldījumi natūrā ir attiecināmi izdevumi, ja tie atbilst šādiem nosacījumiem:

- tos veido, nodrošinot nekustamo īpašumu, iekārtas vai izejvielas, pētniecību vai profesionālo darbu vai brīvprātīgo darbu bez atlīdzības;
- to vērtību var neatkarīgi novērtēt un veikt to revīziju.

21.2. Atbildīgā iestāde MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu nosaka ieguldījumu natūrā vērtības maksimālo procentuālo daļu no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām,

¹⁸ Ministru kabineta 2011.gada 4.oktobra noteikumi Nr. 749 „Kārtība, kādā nodrošina Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda publicitātes un vizuālās identitātes prasības, kā arī publisko informāciju par šo fondu projektiem”

¹⁹ Piemēram, 2.2.1.4.aktivitātes „Aizdevumi komersantu konkurētspējas uzlabošanai” gadījumā – VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka” un 2.2.1.3.aktivitātes „Garantijas komersantu konkurētspējas uzlabošanai” gadījumā - SIA „Latvijas Garantiju aģentūra”.

²⁰ Guidance Note on Financial Engineering Instruments under Article 44 of Council Regulation (EC) No 1083/2006, 8.6. „Information and publicity”.

kas nepārsniedz nacionālā līdzfinansējuma daļu **saskaņā ar Padomes regulas (EK) Nr.1083/2006 56.panta 2.punkta c) daļu, kā arī ņem vērā „Metodikā par ieguldījumiem natūrā projektu līdzfinansēšanai” ietvertos nosacījumus** (detalizētāka informācija pieejama ES fondu mājas lapā www.esfondi.lv vadlīniju sadaļā „Metodika par ieguldījumiem natūrā projektu līdzfinansēšanai”).

IV Attiecināmās un neattiecināmās izmaksas tehniskās palīdzības projektos

22. Atlīdzības attiecināmās izmaksas

22.1. No ES fondu TP projekta līdzekļiem ir attiecināmas visas tās atlīdzības izmaksas (mēnešalga, piemaksas, prēmijas, pabalsti, naudas balvas, kompensācijas, t.sk. mācību maksas kompensācijas un apdrošināšana), kas ir noteiktas Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā, kā arī obligāto veselības pārbaužu un redzes korekcijas līdzekļu kompensācijas izmaksas, saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu regulējumu.

22.2. Plānošanas reģionu darbiniekiem nosakot mēnešalgas apmēru, ņem vērā²¹ amata vērtību (atbildības līmeni un sarežģītību), kā arī konkrētā darbinieka individuālās kvalifikācijas un prasmju novērtējumu.

22.3. TP projekta ietvaros atlīdzības izmaksas ir attiecināmas arī gadījumā, ja ierēdnis vai darbinieks strādā nepilnu darba laiku (mazāk par 40 stundām nedēļā), ja ierēdnis vai darbinieks neveic citus darba vai amata pienākumus, vienlaicīgi neveicot citus darba vai amata pienākumus tajā pašā institūcijā²². Piemaksas par aizvietošanu ir attiecināmas, ja nodarbinātā, kuru aizvieto, amata pienākumi ir ES fondu TP noteikto darbību ietvaros.²⁰

22.4. No TP projekta finansēto ierēdņu un darbinieku atvaļinājuma samaksu rēķina par periodu, kas ir nostrādāts attiecīgajā iestādē, neņemot vērā laika periodu, kad ierēdnis vai darbinieks nostrādājis TP projektā, un visu atvaļinājuma samaksu attiecina no TP projekta līdzekļiem.

22.5. Ja TP projekta ietvaros uz uzņēmuma/pakalpojuma līguma pamata tiek piesaistīti dažāda veida eksperti un speciālisti (juridiskās konsultācijas, projekta iesniegumu vērtēšanas eksperti, mācību, semināru, konferenču lektori un moderatori, kā arī cita veida ekspertu, speciālistu pakalpojumi), ekspertu, speciālistu pakalpojumu izmaksas ir attiecināmas, ja nolīgtie eksperti, speciālisti nav iestādē strādājošie ierēdņi vai darbinieki. Jāņem vērā arī šo vadlīniju 7.4.2. un 7.7. punktus minētais.

22.6. TP projekta vadības personāla (projekta vadītājs, projekta grāmatvedis) atlīdzības izmaksas ir attiecināmas, ja tās radušās uz uzņēmuma līguma pamata un ja uzņēmuma līgums tiek slēgts ar personu, kura ar TP finansējuma saņēmēju nav darba tiesiskajās vai valsts civildienesta attiecībās. Jāņem vērā arī šo vadlīniju 7.4.2.punktā minētais. Ja TP vadības personāla pienākumus veic persona, kura ar ES fonda TP finansējuma saņēmēju ir darba tiesiskajās vai valsts civildienesta attiecībās, atlīdzības izmaksas, tai skaitā piemaksas par šīs personas aizvietošanu var iekļaut projektā apstiprinātajās neattiecināmajās izmaksās.

²¹ Saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 4.panta ceturto daļu.

²² Ministru kabineta 2011.gada 6.septembra noteikumi Nr. 694 „Noteikumi par darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība papildinājuma 1.6.1.1. aktivitāti "Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana", darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.4.1.1. aktivitāti "Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana", darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.7.1.1. aktivitāti "Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana" un 3.8.1.1. aktivitāti "Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana" projektu iesniegumu atlases otro kārtu” 16.1. un 20.punkti.

23. Komandējuma attiecināmās izmaksas

23.1. TP projektu ietvaros ir attiecināmi ceļa un komandējumu izdevumi, kas saistīti ar attiecīgo Eiropas Savienības fondu saistīto pasākumu apmeklēšanu. Komandējuma izdevumi ir attiecināmi saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 10.oktobra noteikumiem Nr.969²³.

24. Projektu iesniegumu vērtēšanas ekspertu piesaistes attiecināmās izmaksas, t.sk. izdevumi par projektu iesniegumu vērtēšanas komisijas darbības nodrošināšanu

24.1. Projektu iesniegumu vērtēšanu iestādei primāri jānodrošina ar saviem cilvēkresursiem, vērtēšanas komisijā iekļaujot tās ierēdņus un darbiniekus. Projektu iesniegumu vērtēšanas ekspertu piesaiste un finansēšana no TP projekta līdzekļiem ir atbalstāma tikai gadījumos, ja:

24.1.1. prognozētais projektu iesniegumu skaits ir tik liels, ka attiecīgā iestāde ar saviem cilvēkresursiem nevar kvalitatīvi izvērtēt visus iesniegtos projekta iesniegumus Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā termiņā;

24.1.2. projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji ir ļoti specifiski un to objektīvai izvērtēšanai nepieciešams attiecīgās nozares eksperta profesionāls vērtējums;

24.2. Projektu iesniegumu vērtēšanas komisijas darbības nodrošināšanai no TP projekta līdzekļiem var segt šādas izmaksas:

24.2.1. kancelejas preču izmaksas;

24.2.2. telpu un biroja tehnikas nomas izmaksas.

24.3. No TP projekta līdzekļiem nav finansējami ēdināšanas pakalpojumi (izņemot 06.09.2011. MK noteikumos Nr.694 paredzētos izņēmumus ēdināšanas pakalpojumu izmaksu attiecināšanai), biroja tehnikas iegāde, kā arī darba vietas iekārtošana projektu iesniegumu vērtēšanas komisijas locekļu vajadzībām (projektu iesniegumu vērtēšanas nodrošināšanai).

25. Finanšu audita/revīzijas attiecināmās izmaksas

25.1. No TP projekta līdzekļiem ir finansējamas visas izmaksas, kas saistītas ar revīzijas iestādes un citu iestāžu iekšējā audita struktūrvienību ES fondu revīzijas funkciju īstenošanu, ja tās ir noteiktas saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu regulējumu. Ja TP projekta ietvaros ES fondu revīzijas funkciju nodrošināšanai ir plānots piesaistīt ārpalpojuma sniedzējus, iestādei ir jānodrošina šo vadlīniju 22.5.apakšpunktā minētais nosacījums. Attiecināmas ir arī šo vadlīniju 16.2.punktā un 7.4.2. apakšpunktā minētās izmaksas.

26. Juridisko un iepirkumu pakalpojumu attiecināmās izmaksas

26.1. No II kārtas TP projekta līdzekļiem ir finansējamas izmaksas, kas saistītas ar pakalpojumiem juridiskajos un iepirkumu jautājumos, ja tās ir noteiktas saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu regulējumu, tās ir nepieciešamas Eiropas Savienības fondu atbalsta kvalitātes un efektivitātes uzlabošanai, un, ja darba apjoma vai administrējamās aktivitātes/apakšaktivitātes specifikas dēļ iestāde ar saviem cilvēkresursiem nespēj nodrošināt kvalitatīvus izvērtējumus juridiskajos un iepirkumu jautājumos, un ir pieļaujama ārpalpojuma piesaiste šo funkciju nodrošināšanai. Šādā gadījumā iestādei ir jānodrošina šo vadlīniju 22.5.apakšpunktā un 7.4.2.apakšpunktā minētais nosacījums.

---

²³ Ministru kabineta 2010.gada 12.oktobra noteikumi Nr.969 „Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi”

27. Maksājuma pieprasījumu (turpmāk - MP) pārbaužu un pārbaužu projekta īstenošanas vietā (turpmāk - PPĪV) attiecināmās izmaksas

27.1. No TP projekta līdzekļiem ir finansējamas visas izmaksas, kas saistītas ar MP pārbaudēm un PPĪV, ja tās ir noteiktas saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu regulējumu. Ja darba apjoma vai administrējamās aktivitātes/apakšaktivitātes specifiskas dēļ iestāde ar saviem cilvēkresursiem nespēj nodrošināt kvalitatīvu MP pārbaužu un PPĪV veikšanu, ir pieļaujama ārpalpojuma piesaiste šo funkciju nodrošināšanai. Šādā gadījumā iestādei ir jānodrošina šo vadlīniju 22.5.apakšpunktā minētais nosacījums.

28. Uzraudzības komitejas (turpmāk - UK) un apakškomitejas (turpmāk - AK) darbības nodrošināšanas attiecināmās izmaksas

28.1. Telpu un biroja tehnikas nomas izmaksas.

28.2. Viesnīcu pakalpojumu izmaksas (naktsmītne gadījumos, ja UK un AK notiek ārpus Rīgas vairākas dienas, visiem dalībniekiem, kā arī EK pārstāvjiem).

28.3. Ēdināšanas pakalpojumu izmaksas UK un AK locekļiem un pārējiem dalībniekiem, kā arī EK pārstāvjiem..

28.4. Tulkošanas pakalpojumu izmaksas.

28.5. Transporta izmaksas (uz šo izmaksu pozīciju neattiecas MK noteikumu Nr.918 16.11.6.apakšpunktā un MK noteikumu Nr. 694²⁴ 16.10.2.4. apakšpunktā noteiktais izmaksu limits).

28.6. Kancelejas preču izmaksas.

28.7. Šo vadlīniju 28.1. līdz 28.6.apakšpunktos norādītās izmaksas TP projekta ietvaros plāno un finansē tikai Finanšu ministrija kā ES fondu vadošā iestāde.

29. Mācību, semināru, konferenču organizēšanas un dalības attiecināmās izmaksas

29.1. Izvēlētajai mācību, semināra vai konferences tēmai jābūt saistītai ar ESF, ERAF vai KF ieviešanu, kontroli, auditu un ieviešanas pieredzi. Mācību, semināru vai konferenču dalības izdevumi, kas nav saistīti ar ESF, ERAF un KF ieviešanu, kā arī augstākās izglītības iegūšanas studiju maksa nav attiecināma no TP projekta līdzekļiem (izņemot kā mācību maksas kompensācija, saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu). Izvēloties dalību ārvalstu mācībās, semināros vai konferencēs, institūcijas vadītājam ir rūpīgi jāizvērtē plānoto apmācību lietderīgums un sagaidāmais rezultāts (efektivitāte), vienlaicīgi spējot pamatot un argumentēt šādu izvēli un nepieciešamību, sniedzot pamatojumu dalībai apmācībās un plānotā pasākuma darba kārtības tēmas skatot kontekstā ar tēmām, kas ir pieejamas Valsts kancelejas organizēto apmācību piedāvājumā. Pamatojumā jāietver specifisku un padziļināti izklāstītu ar ES fondu ieviešanu, uzraudzību un kontroli saistītu tēmu īpatsvars konkrētā pasākuma darba kārtībā, šo tēmu nepieciešamība konkrēta darbinieka profesionālajā darbībā ES fondu ieviešanā.

29.2. Mācības, semināri vai konferences, II kārtas TP projektu ietvaros arī komiteju, darba grupu un citu pasākumu apmeklēšana²⁵, kuru darba kārtībā paredzēts skatīt jautājumus ne tikai par ESF, ERAF un KF, bet arī par citiem ārvalstu finanšu palīdzības instrumentiem, var tikt proporcionāli attiecinātas no TP projektu līdzekļiem pie nosacījuma, ka veikto izdevumu pamatojošajos dokumentos skaidri un pamatoti ir norādīts, kāda tieši radušos izmaksu daļa ir attiecināma no ES fondu TP līdzekļiem.

29.3. Mācību, semināru vai konferenču organizēšana un dalība ir attiecināma no TP projekta līdzekļiem arī gadījumos, ja ierēdņa vai darbinieka darba pienākumos ietilpst ne tikai ES

²⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr. 694

²⁵ Ministru kabineta noteikumu Nr. 694 15.8 un 16.5 apakšpunkti

fondu ieviešana un darbinieks nesāņem algu no TP projekta līdzekļiem. Katras iestādes vadītājam ir jāizvērtē attiecīgā darbinieka noslodze darbā ar ES fondiem un attiecīgi lēmuma pamatotība, sūtot šo darbinieku uz apmācībām, semināriem un konferencēm, kuras tiek finansētas no TP projekta līdzekļiem.

29.4. II kārtas TP projektu ietvaros iestādes darbinieku apmeklēto apmācību (semināri, konferences, pieredzes apmaiņas u.c. apmācību pasākumi), tai skatā komandējuma izdevumi, kuru saturs atbilst iestādē identificētajām darbinieku mācību vajadzībām nedrīkst pārsniegt 10% no institūcijai maksimāli pieejamā TP attiecināmā finansējuma apmēra. Kvalifikācijas paaugstināšanas izmaksas ir attiecināmas, ja apmācību rezultātā projekta īstenošanas laikā ir iegūts apmācību apliecinošs dokuments, ja tādu paredz apmācību organizētāji.

29.5. Izvērtējot dalību ārvalstu apmācībās, II kārtas TP projekta ietvaros, ieteicams deleģēt ne vairāk kā vienu pārstāvi no iestādes. Gadījumos, kad dalība ir bezmaksas attiecināmas var būt vairāk kā viena dalībnieka ceļojuma izmaksas uz attiecīgo apmācību pasākumu. Gadījumos, kad dalība apmācības ir par maksu un pasākuma programmā vienlaicīgi notiek semināri par dažādām vienlīdz aktuālām tēmām vairākās paralēlās darba grupās un komandējamo darbinieku darba pienākumu specifika ir atšķirīga, vadošā iestāde atbalsta divu pārstāvju dalību no iestādes. Visos minētajos gadījumos, deleģējot vairāk kā vienu pārstāvi, iestādes vadītājam ir jāizvērtē dalības pamatojums no lietderības un efektivitātes viedokļa, lai nodrošinātu, ka iesniedzot izdevumus pamatojošās dokumentāciju sadarbības iestādē kopā ar TP projekta progresu pārskatu un maksājuma pieprasījumu, finansējuma saņēmējs spēj pamatot dalības nepieciešamību vairāk kā vienam dalībniekam. Iestādes pārstāvju dalību ārvalstu apmācībās nav nepieciešams iepriekš saskaņot ar vadošo iestādi, ja tiek ievēroti šajā punktā minētie nosacījumi.

29.6. Ierēdnim vai darbiniekam, kura darba pienākumu veikšanai ir nepieciešamas svešvalodu zināšanas, no TP projekta līdzekļiem ir atbalstāmas tikai šādu svešvalodu apmācības:

- 29.6.1. angļu valoda;
- 29.6.2. vācu valoda;
- 29.6.3. franču valoda.

30. Informatīvo un publicitātes pasākumu, komunikācijas plānošanas un īstenošanas attiecināmās izmaksas

30.1. Informatīvos un publicitātes pasākumus, kas saistīti ar informatīvo atbalstu un metodisko vadību potenciālajiem ES fondu projektu iesniedzējiem, iestāde plāno un īsteno, saskaņā ar vadošās iestādes apstiprināto ES fondu darbības programmu ikgadējo komunikāciju plānu, ņemot vērā administrējamo aktivitāšu uzsaukumu laika grafiku, projektu iesniegumu atlases veidu, MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu specifiku, projektu iesniedzēju juridisko statusu un potenciālo projekta iesniedzēju skaitu un atbilstoši MK noteikumos Nr. 749 noteiktajam²⁶. Ja TP projekta ietvaros informatīvo un publicitātes pasākumu nodrošināšanai ir plānots piesaistīt ārpalpojuma sniedzējus, iestādei ir jānodrošina šo vadlīniju 22.5. apakšpunktā minētais nosacījums.

30.2. Vadošās iestādes apstiprinātais ikgadējais ES fondu darbības programmu komunikācijas plāns ir pieejams tīmekļa vietnes www.esfondi.lv sadaļā „Informatīvie pasākumi”.

30.3. Reprerentatīvo materiālu iegādes izdevumi ir attiecināmi, ja attiecīgais iepirkums veikts Elektronisko iepirkumu sistēmas (EIS) ietvaros vai ārpus sistēmas, ja pasūtītāja

²⁶ Ministru kabineta 2011.gada 4.oktobra noteikumi Nr. 749 „Kārtība, kādā nodrošina Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda publicitātes un vizuālās identitātes prasības, kā arī publisko informāciju par šo fondu projektiem”

vajadzībām atbilstošu precī nav iespējams iegādāties ar centralizēto iepirkumu institūcijas starpniecību vai pasūtītājs var nodrošināt šādu preču iegādi par zemāku cenu.

30.4. Sludinājumu izmaksas, tai skaitā sludinājumu par projektu iesniegšanu, darba sludinājumu izmaksas, kas ir saistītas ar attiecīgo ES fondu nav nepieciešams iekļaut vadošās iestādes apstiprinātajā ES fondu darbības programmu ikgadējā komunikācijas plānā²⁷.

31. ES fondu izvērtēšanas nodrošināšanas attiecināmās izmaksas

31.1. Izmaksas par pētījumiem un izvērtējumiem, kas saistīti ar ES fondu izvērtēšanu, TP projektā norāda tikai Finanšu ministrija kā ES fondu vadošā iestāde. Ja ES fondu tematiskās izvērtēšanas konsultatīvā darba grupa ir apstiprinājusi ES fondu izvērtēšanas plānu, kas paredz citai iestādei veikt izvērtējumu vai pētījumu par nozares specifiskiem jautājumiem darbības programmu aktivitāšu ietvaros, tad šīs izmaksas TP projektā norāda attiecīgā iestāde. II kārtas TP projektu ietvaros ES fondu izvērtēšanas izmaksas ir attiecināmas, ja tās pirms izmaksu rašanās ir oficiāli saskaņotas ar vadošo iestādi, un ar ES fondu aktivitātēm saistītu dokumentu, tai skaitā pētījumu, koncepciju stratēģiju izstrādes izmaksas ir attiecināmas, ja tās oficiāli ir saskaņotas ar sadarbības iestādi²⁸. Ja ES fondu izvērtēšanai ir plānots piesaistīt ārpalpojuma sniedzējus, iestādei ir jānodrošina šo vadlīniju 22.5. apakšpunktā minētais nosacījums.

32. Informācijas sistēmas izveidošanas, ieviešanas, attīstīšanas un sasaistes nodrošināšanas attiecināmās izmaksas

32.1. No TP projekta līdzekļiem ir attiecināma tāda iestādes informācijas sistēma, kas ir tieši saistīta ar ES fondu projektu uzraudzību, revīziju un datu eksportu uz ES fondu vadības informācijas sistēmu (piemēram, lietvedības vai grāmatvedības informācijas sistēmas izmaksas nav attiecināmas). Pieļaujama arī šādu informācijas sistēmu uzturēšana un pilnveidošana no TP līdzekļiem.

32.2. Citas informācijas sistēmas izveide ir attiecināmas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju aktivitātēs.

33. Attiecināmās administratīvās izmaksas

33.1. Telpu nomas, īres vai telpu apsaimniekošanas izmaksas ir attiecināmas, ja tās ir radušās, pamatojoties uz noslēgta telpu nomas/īres vai telpu apsaimniekošanas līguma pamata, papildus II kārtas TP projektu ietvaros, ir attiecināmas izmaksas par sanitāro kopšanu, apsardzes un komunālajiem pakalpojumiem, pamatojoties uz noslēgtajiem līgumiem²⁹.

33.2. Lai noteiktu kāda telpu nomas/īres vai apsaimniekošanas līguma rēķina daļa ir attiecināma no TP projekta līdzekļiem, II kārtas TP projektu ietvaros izmaksām par sanitāro kopšanu, apsardzi un komunālajiem pakalpojumiem³⁰, ES fondu TP finansējuma saņēmējs piemēro proporciju vienā no šādiem veidiem:

33.2.1. izmaksu apjoms, kas attiecināms no TP projekta līdzekļiem, tiek noteikts kā proporcionālā daļa no kopējām apsaimniekošanas izmaksām, ņemot vērā darbinieku sarakstā norādīto ierēdņu un darbinieku skaitu, kuru darba pienākumos ietilpst darbs tikai ar ES fondu ieviešanu attiecībā pret kopējo iestādes ierēdņu un darbinieku skaitu attiecīgajā pārskata periodā;

33.2.2. izmaksu apjoms, kas attiecināms no TP projekta līdzekļiem tiek noteikts kā proporcionālā daļa no kopējām apsaimniekošanas izmaksām, ņemot vērā ierēdņu un

²⁷ Projekta ietvaros sagatavotajos administratīvajos dokumentos nav obligāti jāpiemēro Regulas (EK) Nr.1828/2006 9. pantā noteiktās publicitātes prasības.

²⁸ Ministru kabineta noteikumu Nr. 694 16.3.3., 16.3.4., 17. punkti

²⁹ Ministru kabineta noteikumu Nr. 694 16.10.1.2. apakšpunkts

³⁰ Ministru kabineta noteikumu Nr. 694 16.10.1.2. apakšpunkts

darbinieku, kuru darba pienākumos ietilpst darbs tikai ar ES fondu ieviešanu, aizņemto telpu platību attiecībā pret kopējo iestādes ierēdņu un darbinieku aizņemto telpu platību attiecīgajā pārskata periodā.

33.3. attiecināmas ir telekomunikāciju, interneta izmaksas, papildus II kārtas TP projektu ietvaros pasta sakaru pakalpojumu³¹ izmaksas:

33.3.1. mobilā telefona abonēšanas un sakaru pakalpojumu attiecināmo izmaksu apjoms ir noteikts 107 EUR uz vienu ierēdni vai darbinieku kalendārajā ceturksnī.

33.3.2. stacionārā telefona abonēšanas un sarunu izmaksas tiek attiecinātas no TP projekta līdzekļiem, pamatojoties uz iestādes vadītāja rīkojumā norādītajiem projekta vajadzībām izmantojamiem tālruņu numuriem un izmaksu limitiem;

33.3.3. interneta izmaksu attiecināmā daļa tiek noteikta proporcionāli, ņemot vērā darbinieku sarakstā norādīto ierēdņu un darbinieku skaitu, kuru darba pienākumos ietilpst darbs ar ES fondu ieviešanu attiecībā pret kopējo iestādes ierēdņu un darbinieku skaitu attiecīgajā pārskata periodā.

33.4. Mobilā tālruņa iegādes vai nomas izmaksas (tai skaitā mazcenās mobilo telefonu iegādes izmaksas), ja tā lietotājs ikdienā strādā ar ES fondu ieviešanu un, ja par minētā telefona iegādi/ normu ir iesniegti atbilstoši pamatojošie dokumenti – iepirkuma veikšanas pamatojošie dokumenti, iestādes līgums ar mobilo sakaru operatoru, pavadzīme, kas apliecina, ka mobilais telefons ir iestādes īpašumā.

33.5. Darba vietas iekārtošana:

33.5.1. I kārtas TP projektu ietvaros³², darba vietas iekārtošana ir vienas darba vietas aprīkojuma (biroja mēbeles, sakaru tehnika, biroja tehnika, datorprogrammas un licences) iegādes vai nomas izmaksas. Vienai darba vietai var iegādāties vai nomāt vienu vienību no katras darba vietas aprīkojuma pozīcijām t.i., uz vienu darbinieku viens krēsls, viens galds, viens dators utt.

33.5.2. II kārtas TP projektiem³³, tikai ES fondu vadības funkciju nodrošināšanai aprīkojuma (biroja mēbeles un inventārs darba telpu iekārtošanai, biroja tehnika, sakaru tehnika, datorprogrammas un licences, tai skaitā to ikgadējās uzturēšanas izmaksas) iegādes vai īres izmaksas, attiecināmas ne vairāk kā 2 846 EUR vidēji uz vienu ierēdni vai darbinieku, visā projekta īstenošanas laikā.

33.6. Iegādājoties aprīkojumu, jāizvērtē samērīgums attiecībā uz iegādājamā inventāra vienību skaitu un cenu un jāapsver aprīkojuma iegādes lietderība un objektīva nepieciešamība.

33.7. Darba vietas iekārtošanas aprīkojuma iegādes izmaksas ir attiecināmas visiem tiem ES fondu TP finansējuma saņēmējiem, kas saņem finansējumu no viena (izņemot gadījumus, kad finansējums tiek saņemts tikai no ESF) vai vairākiem ES fondiem (piemēram ERAF, KF, ESF un ERAF, ERAF un KF, ESF un KF vai jebkurā citā kombinācijā). Sadarbības iestāde, veicot atmaksas sadalījumu starp ES fondiem, nodrošina to, ka atmaksas no Eiropas Komisijas netiek pieprasītas no ESF.

33.8. Tiem ES fondu TP finansējuma saņēmējiem, kas saņem finansējumu tikai no ESF TP 1.6.1.1. aktivitātes, darba vietas iekārtošanas izmaksas var attiecināt, ja darba vietas iekārtošanai nepieciešamās iekārtas (biroja mēbeles, sakaru tehnika, biroja tehnika,

³¹ Ministru kabineta noteikumu Nr. 694 16.10.2.3. apakšpunkts

³² Ministru kabineta noteikumi Nr. 918

³³ Ministru noteikumu Nr. 694 16.10.2.1., 16.10.2.2..apakšpunkts

datorprogrammas un licences) tiek nomātas vai attiecībā uz II kārtas TP projektiem var tikt attiecinātas arī kā amortizācijas izmaksas³⁴.

33.9. TP finansējuma saņēmējs, kas saņem finansējumu tikai no ESF TP 1.6.1.1. aktivitātes, pamatlīdzekļu iegādei finansējumu var pieprasīt no valsts budžeta programmas 80.00.00 „Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai”, ja pašas institūcijas budžetā nav nepieciešamā finansējuma, vienlaicīgi izpildot šādus priekšnosacījumus:

33.9.1. pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laikam jābūt ne garākam kā projekta beigu termiņam, lai amortizācijas izmaksas pilnā apmērā nosegtu pamatlīdzekļa iegādes izdevumus no valsts budžeta līdzekļiem;

33.9.2. ir apstiprināts TP projekts, kurā ir paredzēta amortizācijas izmaksu attiecināšana.

33.10. Tādas izmaksas, kā darba vietas pielāgošanas, renovācijas vai rekonstrukcijas izmaksas, piemēram, telpu kosmētiskais vai kapitālais remonts, no TP projekta līdzekļiem nav finansējamas un attiecināmas.

33.11. Transporta izmaksas ir attiecināmas, ja tās radušās, pamatojoties uz noslēgta transportlīdzekļa nomas vai transportlīdzekļa pakalpojumu līguma pamata, arī gadījumos, ja transportlīdzekļa nomas maksā ir iekļauti dažāda veida papildu pakalpojumi, kurus nodrošina transportlīdzekļa iznomātājs un kas ir tieši saistīti ar nomātā transportlīdzekļa ekspluatāciju. Visas citas papildus transportlīdzekļa nomas līgumam veiktās izmaksas (piemēram, automašīnas virsbūves mazgāšana un salona tīrīšana, izmaksas par transportlīdzekļa stāvvietu u.tml.) no TP projekta līdzekļiem nav finansējamas un attiecināmas. No TP projekta līdzekļiem attiecināmas ir degvielas izmaksas un sabiedriskā transporta izmantošanas izmaksas, papildus II kārtas TP projektiem attiecināmas arī autostāvvietas izmaksas³⁵³⁶, kuras ir tieši saistītas ar ES fondu administrējamo aktivitāšu darbības nodrošināšanu.

33.12. Attiecināmas izmaksas ir tikai tās biroja tehnikas uzturēšanas un remonta izmaksas, kas iegādātas projekta ietvaros par ES fondu TP finansējumu.

34. Neattiecināmās izmaksas

34.1. I kārtas TP projektu ietvaros var piesaistīt projekta vadītāju un grāmatvedi. Projekta vadītāja un grāmatveža atlīdzības un darba vietas iekārtošanas izmaksas ES fondu TP finansējuma saņēmējs sedz no TP projekta neattiecināmajām izmaksām, ja TP projektā tādas ir paredzētas.

34.2. II kārtas TP projektu ietvaros var piesaistīt projekta vadības personālu (projekta vadītāju un grāmatvedi), kura atlīdzības izmaksas (ja tās radušās, pamatojoties uz darba tiesiskajām vai valsts civildienesta attiecībām) ES fondu TP finansējuma saņēmējs sedz no TP projekta neattiecināmajām izmaksām, ja TP projektā tādas ir paredzētas. Darba vietas iekārtošanas izmaksas projekta vadības personālam nav attiecināmas.

35. 2014.- 2020.gada plānošanas perioda izmaksas

35.1. II kārtas TP projektu ietvaros, gadījumos, kad TP projektā nodarbinātais darbinieks vai ierēdnis papildus 2007.-2013.gada plānošanas perioda uzdevumiem veic arī ar ES fondu 2014.- 2020.gada plānošanas perioda sagatavošanu saistītus pienākumus vai veic tikai ar ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda sagatavošanu saistītus pienākumus, ES fondu

³⁴ Ministru kabineta noteikumu Nr. 694 16.10.2.2. apakšpunkts

³⁵ Ministru kabineta noteikumu Nr. 694 16.10.2.4. apakšpunkts

³⁶ Autostāvvietas izmaksas attiecināmas nomas līguma ietvaros, arī AI/ SI iestādes automašīnām, ja ir šāda nepieciešamība, nav attiecināmas darbinieku personisko auto mašīnu autostāvvietu izmaksu segšanu no TP līdzekļiem.

2014.- 2020.gada plānošanas perioda vadības nodrošināšanas izmaksas ir attiecināmas, ja pirms rašanās tās ir oficiāli saskaņotas ar vadošo iestādi. Finanšu ministrijai atbalstāmās darbības un izmaksas pirms to rašanās nav jāaskaņo ar vadošo iestādi.

35.2. No II kārtas projektu TP līdzekļiem ir attiecināmas arī mācību, konferenču, semināru un citu apmācību pasākumu izmaksas, ja tās ir vērstas uz 2014.-2020.gada plānošanas periodu:

35.2.1. ES fondu pagaidu uzraudzības komitejas sastāvā esošie sociālie partneri, t.sk. plānošanas reģionu pārstāvji un Latvijas Pašvaldību savienības sastāvā esošās pašvaldības apmācībām patstāvīgi deleģē konkrētās personas dalībai, ja deleģēto personu darba pienākumi ir saistīti ar ES fondiem. Šie sociālo partneru deleģētie pārstāvji nav jāaskaņo ar vadošo iestādi.

35.2.2. ES Kohēzijas politikas nākotnes darba grupas sastāvā esošo pārstāvju dalība apmācībās nav jāaskaņo ar vadošo iestādi.

35.2.3. ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda pagaidu uzraudzības komitejas dalībnieku dalība apmācībās nav jāaskaņo ar vadošo iestādi.

35.2.4. ES fondu vadībā iesaistītās personas – dalība apmācībās ir atbalstāma balstoties uz amatpersonu sarakstu, kuru ir apstiprinājusi vadošā iestāde. Ja sarakstā, nav iekļauts konkrētā amatpersona, dalība pasākumā nav atbalstāma.

35.3. Ja darbinieks veic darba pienākumus saistībā ar ES fondiem, t.sk. ar 2014.-2020. gada plānošanas periodu, bet amata aprakstā nav minēts neviens no ES fondu plānošanas periodiem, tad tiem darbiniekiem nav nepieciešams veikt precizējumus amata aprakstos, taču nepieciešams šos darbiniekus iekļaut institūcijas izdotā rīkojumā ar norādi, ka šo darbinieku amata pienākumi ir saistīti ar 2014.-2020. gada plānošanas periodu. Ja darbinieka amata aprakstā ir minēts konkrēts ES fondu plānošanas periods un darbinieka amata pienākumi ir saistīti ar 2014.-2020. gada plānošanas periodu, tad atsaucē uz plānošanas periodu amata aprakstā ir obligāta (nav attiecināms uz vadošo iestādi).

35.4. Ja TP projektā tiek konstatēti neatbilstoši veikti izdevumi un sadarbības iestāde pieņem lēmumu par neatbilstoši veiktajiem izdevumiem, tad par konkrēto summu tiek samazināta TP projekta kopējā attiecināmo izdevumu summa. Šo finansējumu, par kuru tika samazināta kopējā TP projekta attiecināmo izdevumu summa, nevar pārdalīt tieši tam pašam projektam tieši to pašu atbalstāmo darbību (izdevumu) finansēšanai, kurā iepriekš tika konstatēti neatbilstoši veikti izdevumi. Citu atbalstāmo darbību ietvaros, kurās netika konstatēti neatbilstoši veikti izdevumi var pārdalīt papildus nepieciešamo finansējumu, ja papildus finansējuma pieprasījumu ir saskaņojusi vadošā iestāde.

35.5. Ja TP finansējuma saņēmējs ir pamatoti pieprasījis papildu finansējumu, sniedzot argumentāciju par tā nepieciešamību ar mērķi palielināt TP projekta attiecināmo izdevumu summu, ko ir iespējams pārdalīt no brīvā finansējuma (finansējuma rezerve, kura veidojusies, samazinot TP projekta summas par neatbilstoši veiktajiem izdevumiem), tad VI, pieņemot lēmumu par papildu finansējuma piešķiršanu, vērtē, vai piešķirtais finansējums netiks izmantots atkārtoti tām atbalstāmajām darbībām (projekta izmaksu pozīcijām, apakšpozīcijām), kurās iepriekš ir konstatēti neatbilstoši veikti izdevumi.

V Horizontāli jautājumi

36. Projekta attiecināmajām izmaksām jābūt veiktām saskaņā ar ES un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, t.sk. grāmatvedības jomā, un citiem nosacījumiem, kas attiecas uz ES fonda līdzfinansējuma saņemšanu.

37. Izmaksas, kas rodas normatīvo aktu un to noteikto prasību izmaiņu (piemēram, papildus izziņu, atzinumu, nodevu nepieciešamība) gadījumā, ir attiecināmas, ja to nepildīšanas

rezultātā (piemēram, izziņu, atzinumu saņemšanas, nodevu apmaksas, utml. dokumentu iegūšanas) projekta īstenošana atbilstoši vienošanās/ līgumam un ES un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām nav iespējama.

38. Izmaksas, kas radušās valūtas kursa svārstību rezultātā nav attiecināmas un tās jāsedz par finansējuma saņēmēja līdzekļiem. Gadījumos, kad valūtas kursa svārstību rezultātā gūti ieņēmumi, par to apmēru jāsamazina projekta attiecināmo izdevumu summa.

39. Papildus izmaksas, kas rodas aviobiļešu un viesnīcu rezervēšanas ietvaros, ja to veic caur šādu pakalpojumu sniedzēju starpniekiem, ir attiecināmas, ja finansējuma saņēmējs spēj pierādīt, ka starpniecības pakalpojumu izmantošana ir ekonomiski pamatota un izdevīga un, ja vien šādas izmaksas nav noteiktas kā neattiecināmas MK noteikumos par aktivitātes īstenošanu.

40. Ieņēmumi no soda naudas, ko finansējuma saņēmējs iegūst no darbu izpildītāja par kavējumiem u.c. neizpildēm, kas neatbilst noslēgtajam iepirkuma līgumam vai tā grozījumiem, uzskatāmi par neto ieņēmumiem projektā un par to apjomu jāsamazina projekta attiecināmo izdevumu summa. Gadījumos, kad finansējuma saņēmējs var pamatot, ka darbu izpildes/ piegādes kavējumu dēļ finansējuma saņēmējam ir radušies zaudējumi, šī nauda nav uzskatāma par ieņēmumiem, bet par zaudējumu kompensāciju. Šādos gadījumos nav jāsamazina projektu attiecināmo izmaksu summa.

41. Ieņēmumi, ko gūst finansējuma saņēmējs, no procentu likmēm par ieguldīto ES fonda un/ vai valsts budžeta līdzfinansējumu komercbankās, uzskatāmi vai nu par neto ieņēmumiem projektā, vai uzskatāms, ka to rezultātā ES fondu projekts ir ātrāk saņēmis pieejamo publiskā finansējuma daļu, nodrošinot finansējuma saņēmējam iespēju atvieglot projekta ietvaros paredzēto darbību uzsākšanu, balstoties uz plānotajām izmaksām un finanšu plūsmu, un attiecīgi nepieciešams samazināt turpmāko maksājumu apjomu tādā apjomā, lai saglabātu sākotnēji paredzēto publiskā finansējuma apjomu. Šāda veida vienošanos nepieciešams dokumentēt un veikt attiecīgus līguma grozījumus. Ieņēmumi no procentu likmēm par komercbankās ieguldīto ES fonda un/ vai valsts budžeta finansējumu uzskatāmi par publisko finansējumu.³⁷

42. Finansējuma saņēmējs ES fonda maksājuma pieprasījumam pievieno visus ar maksājumiem saistītos pamatojošos dokumentus, izņemot dokumentus par netiešajām izmaksām, kas veiktas pamatojoties uz netiešo izmaksu nemainīgo likmi, un iesniedz tos atbildīgajā iestādē vai sadarbības iestādē, kura pārbauda minētos dokumentus, kā arī izmaksu attiecināmību. Izdevumi ir attiecināmi, ja to pamatā ir faktiskie izdevumi, kas saistīti ar ES fonda projekta īstenošanu. Finansējuma saņēmējs veiktos maksājumus pierāda ar rēķiniem un, kad to nevar izdarīt, maksājumus pamato ar grāmatvedības dokumentiem, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība.

43. Gadījumos, kad iestāties projekta īstenošanas beigu termiņš (**attiecināmo izdevumu perioda beigas**), kas noteikts saskaņā ar noslēgto līgumu vai vienošanos par projekta īstenošanu (turpmāk – līgums), taču projekta rezultāti un projekta mērķis nav sasniegts (t.sk. nav nodrošināta projekta rezultātu ilgtspēja un izmantošana atbilstoši projektā noteiktajiem mērķiem) un nav iespējams pagarināt projekta īstenošanas termiņu atbilstoši aktivitātes noteikumos noteiktajam projektu īstenošanas termiņam, tad, lai attiecinātu izdevumus, kas veikti līdz projekta īstenošanas termiņa beigām, kas noteikts saskaņā ar noslēgto līgumu, sadarbības iestāde (ja nepieciešams, sadarbībā ar atbildīgo iestādi) vai atbildīgā iestāde, rūpīgi izvērtējot katru gadījumu, atsevišķos pamatos gadījumos var pieņemt lēmumu piešķirt

³⁷ Regulas (EK) Nr. 1083/2006 3.pantā ir noteikto ES fondu ieguldījumu mērķi, no kuriem izriet, ka peļņas gūšana, izmantojot saņemto finansējumu, nav attiecināma darbība. Vienlaikus nevienā Latvijas Republikas normatīvajā aktā, kas regulē ES fondu ieviešanu, kā projekta mērķis vai atbalstāmā darbība projektu ietvaros nav peļņas gūšana, noguldot publisko finansējumu komercbankā un gūstot peļņu depozīta procentu veidā.

finansējuma saņēmējam projekta pabeigšanas termiņa pagarinājumu, nosakot, ka projekts ir jāpabeidz, vēlams, ne ilgāk kā sešu mēnešu laikā³⁸ pēc līgumā noteiktā termiņa.³⁹ Attiecībā uz projektiem, kas nav lieli projekti **EK Regulas 1083/2006 39.panta izpratnē**, gadījumos, kad sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde uzskata par pamatotu – projekta pabeigšana jānodrošina ne vēlāk kā līdz 2015.gada 31.decembrim. Nosacījums attiecināms uz projektiem, kuros uz līgumā noteiktā termiņa beigām veikti darbi vismaz 70% apmērā no projektā plānotā⁴⁰. Izdevumus, kas radušies pēc līgumā noteiktā termiņa beigām, **un projektā nav iespējams veikt grozījumus** saskaņā ar MK noteikumos Nr. 419⁴¹ minēto, finansējuma saņēmējs sedz no saviem līdzekļiem. Kopējais darbu vai piegāžu pabeigšanas termiņš, t.sk. izdevumu veikšana un atbilstība projektā nedrīkst pārsniegt EK regulā noteikto izdevumu attiecināmības periodu⁴², kas ir 2015.gada 31.decembris.

44. Lai dokumentētu 43.punktā minēto projektu īstenošanas progresu un gūtu informāciju par iespējām pabeigt projektu un sasniegt tā mērķi **pagarinātajā** termiņā, sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde **nepieciešamības gadījumā** veic pārbaudi projekta īstenošanas vietā **vai balstās uz veiktās pārbaudes rezultātiem, kas ir aktuāli**⁴³. Lai gūtu pārliecību par projekta finanšu progresu, sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde izvērtē finansējuma saņēmēja iesniegtos izdevumus pamatojošos dokumentus. Pamatojoties uz veiktajām pārbaudēm un finansējuma saņēmēja sniegto argumentāciju, sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde lemj par iespēju piešķirt termiņa **pagarinājumu** projekta pabeigšanai (atļaut projektu pabeigt pēc līgumā noteiktā projekta ieviešanas termiņa). Ja līguma grozījumi ir pamatoti, tad, veicot līguma grozījumus, sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde norāda izdevumu attiecināmības periodu (t.i. līgumā noteikto projekta īstenošanas termiņu), projekta pabeigšanas **pagarināto** termiņu, finansējuma saņēmēja pienākumu no saviem līdzekļiem segt izdevumus, kas radušies pēc projekta attiecināmības perioda beigām līdz projekta pabeigšanas **pagarinātā** termiņa beigām. Papildus minētajam sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde informē finansējuma saņēmēju par iespējamo finanšu korekciju 100% apmērā gadījumā, ja projekts netiek pabeigts **pagarinātajā** termiņā, un projekta mērķis **nav** sasniegts. **Ja projekta mērķis ir sasniegts daļēji, ir piemērojama proporcionāla finanšu korekcija**⁴⁴. Sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde ietur noslēguma maksājumu (par projekta izmaksām, kas radušās līdz līgumā noteiktā projekta ieviešanas termiņa beigām) līdz projekta pabeigšanai.

45. Lielo projektu gadījumā atbilstoši EK slēgšanas pamatnostādņu⁴⁵ 3.2.punkta 4.daļai ir jānodrošina, ka līdz programmas slēgšanas dokumentu iesniegšanas EK dienai (ne vēlāk kā līdz 2017.gada 31.martam) ES fondu līdzfinansētais lielais projekts ir pabeigts, mērķi sasniegti un objekts nodots ekspluatācijā. Nepieciešamos līguma grozījumus termiņa

³⁸ No projekta pabeigšanas pagarinātā termiņa neatskaita dīkstāves vai tehnoloģiskos pārtraukumus.

³⁹ Līgumslēdzējiestāde uzņemas atbildību par lēmumu **piešķirt termiņa pagarinājumu** projekta pabeigšanai, lai sasniegtu projekta mērķi, apzinoties iespējamos riskus, t.sk. finanšu riskus un sekas.

⁴⁰ **Atsevišķos gadījumos, piemēram, piegāžu līgumu izpildē, kad nav iespējams noteikt veikto darbu procentuālu progresu vai tas atšķiras no Vadlīnijās noteiktā, sadarbības iestāde un/vai atbildīgā iestāde izvērtē, vai izpildītie darbi ir pietiekami, un projekta pabeigšana pagarinātajā termiņā būs reāli iespējama.**

⁴¹ 2007.gada 26.jūnija MK noteikumi Nr. 419 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu”.

⁴² Saskaņā ar Padomes regulas (EK) Nr.1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr.1260/1999 56.pantā noteikto.

⁴³ **Ja iepriekšējā pārbaude veikta ne vairāk kā pirms pusgada, un nav identificēti nekādi papildu riski.**

⁴⁴ Saskaņā ar finanšu ministrijas vadlīniju Nr. 10.10. “Vadlīnijas par finanšu korekciju piemērošanu Eiropas Savienības struktūrfondu, Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta, Latvijas un Šveices sadarbības programmas finansētajos projektos” **2.pielikuma 6.punktā**

⁴⁵ 2013.gada 20.marta EK lēmums C(2013) 1573 par “Pamatnostādnes par to darbības programmu slēgšanu, kuras pieņemtas atbalsta saņemšanai no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda (2007.–2013. gada periodam)”

pagarināšanai projekta pabeigšanai izvērtē vadošā iestāde un nepieciešamības gadījumā saskaņo tos ar EK.

46. Saskaņā ar EK slēgšanas pamatnostādņu 3.5.punktu slēgšanas dokumentos ir iespējams iekļaut izdevumus, kas samaksāti par nefunkcionējošiem projektiem (**nacionālā līmenī šādu izņēmumu atbalsta tikai lielo projektu gadījumā**). Šādos gadījumos sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde un finansējuma saņēmējs, ar kuru noslēgts līgums par attiecīgā projekta īstenošanu, uzņemas pilnu atbildību pabeigt nefunkcionējošo projektu ne vēlāk kā divus gadus pēc slēgšanas dokumentu iesniegšanas EK, t.i. līdz 2019. gada 31.martam. Ja minētajā termiņā nefunkcionējošais projekts netiek pabeigts, **projektam piešķirtais finansējums ir atgūstams atbilstoši 2010.gada 10.augusta Ministru kabineta noteikumos Nr.740 "Kārtība, kādā ziņo par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā konstatētajām neatbilstībām, pieņem lēmumu par piešķirtā finansējuma izlietojumu un atgūst neatbilstošos izdevumus"** noteiktajai kārtībai.

47. Ja 43. un 45.punktā minēto projektu ietvaros ir izmaksāts avanss, to neskaita kā attiecināmos izdevumus, ja vien avansa summa nav nosepta ar starpposma maksājumiem. Gadījumā, ja avanss līdz attiecināmo izdevumu perioda beigām nav pilnībā nosepts ar starpposma maksājumiem (atbilstoši 43.punkta nosacījumiem), un ja projekta pabeigšanas termiņa pagarinājuma laikā projekta mērķis ir sasniegts, avansa nenosegto summu atgūst atbilstoši 2010.gada 10.augusta Ministru kabineta noteikumos Nr.740 "Kārtība, kādā ziņo par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā konstatētajām neatbilstībām, pieņem lēmumu par piešķirtā finansējuma izlietojumu un atgūst neatbilstošos izdevumus" noteiktajai kārtībai.

PIELIKUMS

Normatīvie akti:

1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.jūlija Regula (EK) Nr.1080/2006 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Regulas (EK) Nr.1783/1999 atcelšanu (tekstā – Regula (EK) Nr.1080/2006);
2. Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.jūlija Regula (EK) Nr.1081/2006 par Eiropas Sociālo fondu un Regulas (EK) Nr.1784/1999 atcelšanu (tekstā – Regula (EK) Nr.1081/2006);
3. Padomes 2006.gada 11.jūlija Regula (EK) Nr.1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr.1260/1999 (tekstā – Regula (EK) Nr.1083/2006);
4. Padomes 2006.gada 11.jūlija Regula (EK) Nr.1084/2006 par Kohēzijas fonda izveidi un Regulas (EK) Nr.1164/94 atcelšanu (tekstā – Regula (EK) Nr.1084/2006);
5. Komisijas 2006.gada 8.decembra Regula (EK) Nr.1828/2006, kas paredz vispārīgus noteikumus par to, kā īstenot Padomes Regulu (EK) Nr.1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.1080/2006 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu (tekstā – Regula (EK) Nr.1828/2006);
6. Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 25.oktobra regula Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas Nr. 1605/2002 atcelšanu (tekstā – Finanšu regula)
7. Komisijas deleģētā 2012.gada 29.oktobra Regula Nr. 1268/2012 par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 996/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, piemērošanas noteikumiem
8. Eiropas Komisijas 2002.gada 25.jūnija Padomes Regula Nr.1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējiem budžetiem (tekstā – Finanšu regula)⁴⁶;
9. Komisijas 2008. gada 6. augusta Regula (EK) Nr. 800/2008, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar kopējo tirgu, piemērojot Līguma 87. un 88. pantu (vispārējā grupu atbrīvojuma regula) (tekstā – Regula (EK) Nr.800/2008);
10. Darba likums;
11. Izglītības likums;
12. Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums;
13. Zinātniskās darbības likums;
14. Ministru kabineta 2010.gada 9.novembra noteikumi Nr. 1041 „Kārtība, kādā paredzami valsts budžeta līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī maksājumu veikšanai un izdevumu deklarācijas sagatavošanai” ;
15. Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumi Nr.419 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu” (tekstā – MK noteikumi Nr.419);
16. Ministru kabineta 2011.gada 4.oktobra noteikumi Nr. 749 „Kārtība, kādā nodrošina Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda publicitātes un vizuālās identitātes prasības, kā arī publisko informāciju par šo fondu projektiem”;

---

⁴⁶ Attiecas uz darbībām, kas veiktas šīs Regulas darbības laikā

17. Ministru kabineta 2007.gada 18.decembra noteikumi Nr.918 „Noteikumi par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.6.1.1. aktivitāti "Programmas vadības un atbalsta nodrošināšana", darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.4.1.1. aktivitāti "Programmas vadības un atbalsta nodrošināšana", darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.7.1.1. aktivitāti "Programmas vadības un atbalsta nodrošināšana" un 3.8.1.1. aktivitāti "Programmas vadības un atbalsta nodrošināšana", par laika periodu no 2008.gada līdz 2011.gada beigām;

18. Ministru kabineta 2011.gada 6.septembra noteikumi Nr. 694 „Noteikumi par darbības programmas ‘‘Cilvēkresursi un nodarbinātība’’ papildinājuma 1.6.1.1.aktivitātes ‘‘Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana’’, darbības programmas ‘‘Uzņēmējdarbība un inovācijas’’ papildinājuma 2.4.1.1.aktivitātes ‘‘Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana’’, darbības programmas ‘‘Infrastruktūra un pakalpojumi’’ papildinājuma 3.7.1.1.aktivitātes ‘‘Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana’’ un 3.8.1.1.aktivitātes ‘‘Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana’’ projektu iesniegumu atlases otro kārtu’’, par laika periodu no 2012.gada līdz 2015.gadam;

19. Ministru kabineta 2009.gada 27.jūlija noteikumi Nr.836 „Pedagogu darba samaksas noteikumi”;

20. Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumi Nr.952 „Kārtība, kādā sniedz un pārbauda informāciju par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu Eiropas Savienības struktūrfondu finansēto projektu ietvaros un pieņem lēmumu par pievienotās vērtības nodokļa iekļaušanu projektu attiecināmajās izmaksās”;

21. Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumi Nr.1651 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu amatpersonu un darbinieku darba samaksu, kvalifikācijas pakāpēm un to noteikšanas kārtību”.

Normatīvo aktu normas par izmaksu attiecināmību un neattiecināmību:

Regulas (EK) Nr.1083/2006 56.pants:

Izdevumu atbilstība

1. Izdevumi, tostarp lielajiem projektiem, ir atbilstīgi fondu atbalstam, ja tie faktiski veikti laikposmā no dienas, kad darbības programmas iesniegtas Komisijai, vai no 2007.gada 1.janvāra – atkarībā no tā, kura diena ir agrāk, – līdz 2015.gada 31.decembrim. Darbības nedrīkst būt pabeigtas pirms atbilstības sākuma dienas.

2. Atkāpjoties no 1.punkta, ieguldījumu natūrā, amortizācijas izmaksas un vispārējās izmaksas var uzskatīt par izdevumiem, ko atbalsta saņēmēji maksājuši, īstenojot darbības, ar nosacījumiem, kas paredzēti šā punkta trešajā daļā.

Atkāpjoties no šā panta 1.punkta, finansēšanas vadības instrumentu gadījumā un saskaņā ar 78.panta 6.punkta pirmo daļu ieguldījumus natūrā var uzskatīt par izdevumiem, kas veikti, izveidojot fondus vai līdzdalības fondus vai ieguldot šādos fondos, saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti šā punkta trešajā daļā.

Šā punkta pirmajā un otrajā daļā minētajiem izdevumiem ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- a) saskaņā ar 4.punktu pieņemtie atbilstības noteikumi paredz šādu izdevumu atbilstību;
- b) izdevumu apjoms ir pamatots ar pavaddokumentiem, kuru pierādījumu vērtība ir līdzvērtīga rēķiniem, neskarot konkrētās regulās izklāstītus noteikumus;
- c) attiecībā uz ieguldījumu natūrā fondu līdzfinansējums nepārsniedz atbilstīgo izdevumu kopapjomu, atskaitot šāda ieguldījuma vērtību.

3. Izdevumi ir atbilstīgi fondu atbalstam vienīgi tad, ja tie veikti attiecībā uz darbībām, par kurām lēmums pieņemts attiecīgās darbības programmas vadošajā iestādē vai tās atbildībā saskaņā ar uzraudzības komitejas noteiktiem kritērijiem.

Jauni izdevumi, ko pievieno, veicot 33.pantā minētos darbības programmas grozījumus, ir atbilstīgi no dienas, kad Komisijai iesniegts lūgums grozīt darbības programmu.

4. Noteikumus par izdevumu atbilstību nosaka valstu līmenī ar izņēmumiem, kas paredzēti katra fonda īpašajā regulā. Tie attiecas uz visiem izdevumiem, kas deklarēti saistībā ar darbības programmu.⁴⁷

5. Šis pants neskar 45. pantā minētos izdevumus.

Regulas (EK) Nr.1828/2006 47.-53.pants:

III NODAĻA

REGULAS (EK) Nr. 1080/2006 ĪSTENOŠANAS NOTEIKUMI

1. iedaļa

Mājokļu izdevumu atbilstība

47. pants

Intervences mājokļu jomā

1. Nosakot apgabalus, kuri minēti Regulas (EK) Nr. 1080/2006 7.panta 2.punkta pirmās daļas a) punktā, dalībvalstis ņem vērā vismaz vienu no šādiem kritērijiem:

- a) augsts nabadzības un atstumtības līmenis;
- b) augsts ilgtermiņa bezdarba līmenis;
- c) nestabilas demogrāfiskās tendences;
- d) zems izglītības līmenis, ievērojams prasmju trūkums un liels to personu skaits, kas pamet mācības;
- e) augsts kriminālo un citu pārkāpumu līmenis;
- f) īpaši nolaista vide;
- g) zems ekonomiskās aktivitātes līmenis;
- h) liels ieceļotāju, etnisko un minoritāšu grupu vai bēgļu skaits;
- i) salīdzinoši zems mājokļu vērtības līmenis;
- j) zems energoefektivitātes līmenis ēkās.

2. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1080/2006 7.panta 2.punkta pirmās daļas c) punktu atbilstīgas ir tikai šādas intervences:

- a) vairāku ģimeņu mājokļu kopējo daļu atjaunošana;
- b) modernu un labas kvalitātes sociālo mājokļu nodrošināšana, veicot atjaunošanu un mainot valsts iestādēm vai bezpeļņas organizācijām piederošo ēku izmantošanu.

2. iedaļa

Atbilstības noteikumi, ko piemēro darbības programmām saskaņā ar Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi

48.pants

Noteikumi par izdevumu atbilstību

Neskarot Regulas (EK) Nr.1080/2006 7.punktā minēto atbilstīgo izdevumu uzskaitījumu, šīs regulas 49. līdz 53.pantu piemēro saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1080/2006 13.pantu, lai noteiktu izdevumu atbilstību saskaņā ar darbībām, kas izvēlētas no kādas darbības programmas saskaņā ar Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi.

⁴⁷ Skat. Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumu Nr.419 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu” 5.punktu.

49.pants

Finansiālās izmaksas un garantijas izmaksas

Sekojošās izmaksas ir atbilstīgas ERAF ieguldījumam:

- a) maksa par starpvalstu finanšu darījumiem;
- b) ja pirms darbības īstenošanas jāatver viens vai vairāki atsevišķi konti, maksa bankai par viena vai vairāku kontu atvēršanu un administrēšanu;
- c) maksa par juridiskajām konsultācijām, notāra pakalpojumiem, tehnisko un finanšu ekspertu pakalpojumu izmaksas, grāmatvedības un revīzijas izmaksas, ja tās ir tieši saistītas ar līdzfinansējamo darbību un nepieciešamas tās sagatavošanai vai īstenošanai vai – grāmatvedības vai revīzijas izmaksu gadījumā – ja tās attiecas uz vadošās iestādes noteiktajām prasībām;
- d) bankas vai citas finanšu iestādes garantiju izmaksas, ja garantijas prasa valsts vai Kopienas likumdošanas akti;

Soda naudas, finanšu soda naudas un izdevumi par juridiskām domstarpībām nav atbilstīgi.

50.pants

Valsts iestāžu izdevumi, kas attiecas uz darbību īstenošanu

1.Papildus tehniskajai palīdzībai attiecībā uz darbības programmu saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1083/2006 46.pantu ir atbilstīgi šādi izdevumi, ko valsts iestādes maksā, lai sagatavotu vai īstenotu darbību:

- a) izmaksas par profesionāliem pakalpojumiem, ko darbības sagatavošanai vai īstenošanai sniedz valsts iestāde, kas nav atbalsta saņēmēja;
- b) izmaksas par tādu pakalpojumu sniegšanu, kas attiecas uz darbības sagatavošanu vai īstenošanu un ko sniedz valsts iestāde, kura pati ir atbalsta saņēmējs un veic darbību uz sava rēķina, neizmantojot ārējus pakalpojumu sniedzējus.

2.Attiecīgā valsts iestāde vai nu sagatavo atbalsta saņēmējam rēķinu par 1.punkta a) apakšpunktā minētajām izmaksām, vai arī sertificē šīs izmaksas, pamatojoties uz dokumentiem ar līdzvērtīgu pierādījumu vērtību, kuri ļauj identificēt reālās izmaksas, ko iestāde samaksājusi par šo darbību.

3. Izmaksas, kas minētas 1.punkta b) apakšpunktā ir attiecināmas, ja tās neizriet no tiesību aktos noteiktajiem valsts iestādes pienākumiem vai neietilpst iestādes parastajos pārvaldības, uzraudzības un kontroles uzdevumos un attiecas vai nu uz izdevumiem, kas faktiski un tieši veikti par līdzfinansējamo darbību, vai arī uz ieguldījumiem natūrā, kā minēts 51.pantā.

Šīs izmaksas apstiprina, izmantojot dokumentus, kas ļauj identificēt ar darbību saistītās valsts iestādes reālās veiktās izmaksas vai nodrošinātos ieguldījumus natūrā.

51.pants

Ieguldījumi natūrā

1. Valsts vai privāta atbalsta saņēmēja ieguldījumi natūrā ir atbilstīgi izdevumi, ja tie atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) tos veido, nodrošinot zemi vai nekustamo īpašumu, iekārtas vai izejvielas, pētniecību vai profesionālo darbu vai brīvprātīgo darbu bez atlīdzības;
  - b) to vērtību var neatkarīgi novērtēt un veikt to revīziju.
2. Gadījumā, kad nodrošina zemi vai nekustamo īpašumu, vērtību sertificē neatkarīgs kvalificēts vērtētājs vai attiecīgi pilnvarota oficiālā struktūra.
3. Gadījumā, kad nodrošina brīvprātīgu darbu bez atlīdzības, šāda darba vērtību nosaka, ņemot vērā darbā pavadīto laiku un stundas un dienas atalgojuma likmi par ekvivalentu darbu.

52.pants

Pieskaitāmās izmaksas

Pieskaitāmās izmaksas ir atbilstīgas, ja tās pamatojas uz reālām izmaksām, kuras attiecinā uz attiecīgās darbības īstenošanu, vai uz vidējām izmaksām, kuras attiecinā uz tāda paša tipa darbībām.

Vienotas likmes, kuru pamatā ir vidējās izmaksas, nevar pārsniegt 25% no tādām tiešajām darbības izmaksām, kas var ietekmēt pieskaitāmo izmaksu līmeni. Vienoto likmju aprēķinu atbilstoši dokumentē un periodiski pārskata.

Pirmo un otro daļu piemēro tikai darbībām, kuras apstiprinātas 2009.gada 13.oktobra un attiecībā uz kurām dalībvalstis nav izmantojušas iespēju, kas tām pieejama Regulas (EK) Nr.1080/2006 7.panta 4.punkta i) apakšpunktā.

53.pants

Nolietojums

Tādu nolietojamu aktīvu, kurus tieši izmanto darbībā, nolietošanas izdevumi, kas rodas līdzfinansēšanas laikā, ir atbilstīgi, ja vien aktīvu iegāde nav deklarēta kā atbilstīgi izdevumi.

Regulas (EK) Nr.1081/2006 11.pants:

Izdevumu atbilstība

1. ESF sniedz atbalstu atbilstīgajiem izdevumiem, kuri, neskarot Regulas (EK) Nr. 1083/2006 53. panta 1. punkta b) apakšpunktu, var ietvert jebkādu finanšu resursus, kurus kopīgi iemaksā darba devēji un darba ņēmēji. Atbalstu īsteno kā neatmaksājamu individuālus vai vispārējus piešķirumus, atmaksājamus piešķirumus, procentu likmju subsīdijas, mikrokredītus, garantiju fondus un preču un pakalpojumu iepirkumus saskaņā ar publiskā iepirkuma noteikumiem.

2. Turpmāk norādītie izdevumi nav atbilstīgi atbalstam no ESF:

- a) atgūstamais pievienotās vērtības nodoklis;
- b) parādu procenti;
- c) mēbeļu, iekārtu, transportlīdzekļu, infrastruktūras, nekustamā īpašuma un zemes iegāde.

3. Turpmāk norādītās izmaksas ir izdevumi, kas ir atbilstīgi atbalstam no ESF, kā noteikts 1. punktā, ja tās ir veiktas saskaņā ar attiecīgās valsts noteikumiem, tostarp grāmatvedības noteikumiem, un saskaņā ar turpmāk paredzētajiem īpašajiem nosacījumiem:

- a) pabalsti vai algas, ko trešā persona izmaksājusi darbības dalībniekiem un ko sertificējis atbalsta saņēmējs;
- b) piešķirumu gadījumā:
  - i) netiešās izmaksas, kas noteiktas, pamatojoties uz vienotu likmi – līdz 20 % no tiešajām darbības izmaksām;
  - ii) vienotas likmes izmaksas, ko dalībvalsts aprēķina, piemērojot vienības izmaksu standarta shēmas;
  - iii) vienreizējas izmaksas, lai segtu darbības visas izmaksas vai to daļu.

Pirmās daļas b) apakšpunkta i), ii), un iii) punktā minētos variantus var apvienot vienīgi tad, ja katrs no tiem attiecas uz atbilstīgo izmaksu atšķirīgu kategoriju vai ja tos vienā un tajā pašā darbībā izmanto dažādiem projektiem.

Pirmās daļas b) apakšpunkta i), ii), un iii) punktā minētās izmaksas nosaka iepriekš uz taisnīga, objektīva un pierādāma aprēķina pamata.

Pirmās daļas b) apakšpunkta iii) punktā minētais vienreizējais maksājums nepārsniedz EUR 50 000

4. Regulas (EK) Nr. 1080/2006 7. pantā izklāstītos atbilstības noteikumus piemēro ESF līdzfinansētām darbībām, uz kurām attiecas minētās regulas 3. pants.

Regulas (EK) Nr.1084/2006 3.pants:

Izdevumu atbilstība

Turpmāk norādītie izdevumi nav atbilstīgi atbalstam no Fonda:

- a) parādu procenti;
- b) zemes iegāde, ja summa pārsniedz 10 % no attiecīgās darbības kopējiem atbilstīgajiem izdevumiem;
- c) mājokļi;
- d) kodolelektrostaciju ekspluatācijas pārtraukšana; un
- e) atgūstamais pievienotās vērtības nodoklis.

Regula (EK) Nr.800/2008

Regulā noteiktie nosacījumi attiecībā uz dažādām atbalsta kategorijām un veidiem.

Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumu Nr.419 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu”

5.punkts

Eiropas Savienības fonda projekta ietvaros radušās izmaksas var uzskatīt par attiecināmām, ja tās atbilst kārtībai, kādā īsteno darbības programmas papildinājumā minētās aktivitātes (turpmāk – aktivitātes īstenošanas kārtība), un ir radušās ne agrāk kā 2006.gada 24.oktobrī. Aktivitātes īstenošanas kārtība nosaka Eiropas Savienības fonda projekta iesniegumā sniedzamās ziņas saskaņā ar šo noteikumu 1., 2. un 3.pielikumu.